

**PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR
SANITARNY W LESZNIE**

**Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Lesznie
ul. Niepodległości 66, 64-100 Leszno
tel.: 65 526 15 15
e-mail: sekretariat.psse.leszno@sanepid.gov.pl**

**Ocena stanu sanitarnego
i sytuacji epidemiologicznej
Leszna i powiatu leszczyńskiego
w roku 2024**

Leszno, styczeń 2025 r.

Szanowni Państwo,

niniejsze opracowanie stanowi zbiór informacji o działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lesznie w 2024 roku. Systematycznie prowadzone działania obejmowały m.in. monitorowanie sytuacji epidemiologicznej w Lesznie i powiecie leszczyńskim, nadzorowanie bezpieczeństwa zdrowotnego żywności, żywienia i przedmiotów użytku, środowiska (w tym wodnego), procesów nauczania i wychowania, a także kontrolowanie miejsc wypoczynku i rekreacji, środowiska pracy, produktów chemicznych i kosmetycznych oraz warunków higieniczno-sanitarnych miejsc użytku publicznego. Ważną część stanowiła również działalność edukacyjna związana z profilaktyką chorób i promocją zdrowia.

Analiza danych epidemiologicznych w naszym regionie uwidoczniła pojawienie się niepokojących trendów. Odnotowano wzrost zachorowalności na choroby, przeciw którym realizowane są obowiązkowe szczepienia ochronne, zwłaszcza na krztusiec, a także zwiększoną ilość zakażeń drobnoustrojami z mechanizmami lekoopornymi. Z niepokojem obserwuje się także rosnącą co roku liczbę osób uchylających się od poddania swoich dzieci czy podopiecznych obowiązkowym szczepieniom ochronnym.

Znaczącym i wymagającym wydarzeniem w roku ubiegłym było wdrożenie w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lesznie systemu EZD RP, służącego do elektronicznego zarządzania dokumentacją. Stanowiło to kolejny element zaplanowanej i realizowanej od kilku lat transformacji cyfrowej Państwowej Inspekcji Sanitarnej. W celu polepszenia dojrzałości cyfrowej systematycznie udoskonalano i rozbudowywano moduły Systemu Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej (SEPIS), szczególnie dotyczące planowania, kontroli i ewidencji w zakresie bezpieczeństwa żywności i żywienia. Zwiększona cyfryzacja w Państwowej Inspekcji Sanitarnej ma służyć przede wszystkim poprawie jakości pracy, udoskonaleniu i ujednoliceniu procesów i procedur wewnętrznych, a także skróceniu czasu obiegu dokumentów. Biorąc pod uwagę dbałość o środowisko ogranicza papierowy obieg dokumentacji i umożliwia systematyczne przechodzenie na wersję elektroniczną, zapewniając wysokie bezpieczeństwo danych.

PAŃSTWOWY POWIATOWY
INSPEKTOR SANITARNY
w Lesznie

mgr inż. Zdzisław Rzeźniczak

Spis treści

Wstęp	5
1. Sytuacja demograficzna w Lesznie i powiecie leszczyńskim.....	7
2. Sytuacja epidemiologiczna w Lesznie i powiecie leszczyńskim	7
2.1. Choroby szerzące się drogą pokarmową	9
2.2 Choroby, przeciwko którym realizowane są szczepienia ochronne obowiązkowe i zalecane	10
2.3 Choroby odzwierzęce	11
2.4 Grupy innych chorób	12
2.5. Zachorowania na grypę	13
2.6. Realizacja szczepień ochronnych	14
3. Środowiskowe uwarunkowania zdrowia	15
3.1. Zaopatrzenie ludności w wodę	15
3.2. Pływalnie, baseny kąpielowe	19
3.3. Kąpieliska	21
3.4. Nadzór sanitarny nad obiektami użyteczności publicznej	22
3.4.1. Ustępy publiczne	22
3.4.2. Domy pomocy społecznej	22
3.4.3 Hotele i inne obiekty świadczące usługi hotelarskie	23
3.4.4 Zakłady fryzjerskie, gabinety kosmetyczne, zakłady odnowy biologicznej oraz zakłady, w których świadczona jest więcej niż jedna usługa	24
3.4.5 Inne obiekty użyteczności publicznej	24
3.4.6. Dworzec PKS w Lesznie	25
3.4.7. Stacja PKP w Lesznie	25
3.4.8. Środki transportu publicznego	25
3.4.9. Stan sanitarny podmiotów leczniczych	26
3.4.10. Działania podejmowane w związku z pobytem uchodźców z Ukrainy	28
3.5. Ocena obiektów żywieniowo-żywnościowych	28
3.5.1. Ogólna ocena obiektów żywności i żywienia	28
3.5.2. Jakość zdrowotna produkowanych i wprowadzanych do obrotu środków spożywczych	34
3.5.3. Nadzór nad środkami transportu żywności	34
3.5.4. Nadzór nad materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością	35

3.5.5. Działania w ramach systemu RASFF	35
3.5.6. Sytuacja w zakresie skarg i wniosków	36
3.5.7. Zatrucia pokarmowe	36
3.5.8. Zagadnienia dotyczące produkcji pierwotnej	36
4. Ocena higienicznych warunków w zakładach pracy	37
4.1. Główne zadania pionu higieny pracy	37
4.2. Narażenie na czynniki szkodliwe dla zdrowia	39
4.3. Nadzór nad czynnikami rakotwórczymi i mutagennymi w środowisku pracy	39
4.4. Nadzór nad szkodliwymi czynnikami biologicznymi	40
4.5. Nadzór nad warunkami pracy podczas zabezpieczenia i usuwania wytrobów zawierających azbest	41
4.6. Prowadzenie działań związanych z nadzorem nad wprowadzeniem do obrotu oraz stosowaniem substancji chemicznych i ich mieszanin	41
4.7. Nadzór nad produktami kosmetycznymi.....	42
4.8. Nadzór nad środkami zastępczymi	43
4.9. Choroby zawodowe	43
5. Ocena zakładów nauczania i wychowania	44
6. Oświata Zdrowotna i Promocja Zdrowia	48
7. Działalność opiniotwórcza Państwowej Inspekcji Sanitarnej	62
8. Informacja dotycząca badań wykonanych w Oddziale Laboratoryjnym	66

Wstęp

Państwowa Inspekcja Sanitarna została powołana w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed wpływem czynników szkodliwych lub uciążliwych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym zakaźnych i zawodowych.

Zgodnie z ustawą z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 416) sprawuje nadzór nad warunkami:

- higieny środowiska,
- higieny pracy w zakładach pracy,
- higieny radiacyjnej,
- higieny procesów nauczania i wychowania,
- higieny wypoczynku i rekreacji,
- zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku,
- higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne.

Jednostki organizacyjne Państwowej Inspekcji Sanitarnej wykonują wymienione zadania sprawując zapobiegawczy i bieżący nadzór sanitarny oraz prowadząc działalność zapobiegawczą i przeciwepidemiczną w zakresie chorób zakaźnych, a także działalność w zakresie promocji zdrowia.

Skala realnych i potencjalnych zagrożeń decyduje o tym, jakie czynniki środowiskowe powinny być przedmiotem systematycznego nadzoru i wynikających z nich działań represyjnych i interwencyjnych.

Dla oceny stanu warunków zdrowotnych ludności istotne znaczenie mają te elementy otoczenia, które związane są z masową i długotrwałą ekspozycją na czynniki patogenne, jak np.:

- żywność, której zanieczyszczenia chemiczne i mikrobiologiczne powodują istotne skutki zdrowotne,
- woda przeznaczona do spożycia przez ludzi, która może być źródłem groźnych zakażeń lub zatruć,
- środowisko pracy, w którym występują czynniki szkodliwe i uciążliwe dla zdrowia,
- stan sanitarny obiektów żywnościowo-żywnościowych, zakładów opieki zdrowotnej, placówek nauczania, zakładów pracy, higieny wypoczynku i rekreacji oraz innych obiektów użyteczności publicznej.

Struktura organizacyjna, coraz nowocześniejsze wyposażenie laboratoriów oraz fachowa, stale podnosząca swoje kwalifikacje zawodowe kadra pozwalają na obiektywną, dotyczącą całego nadzorowanego terenu ocenę stanu sanitarnego, która uwzględnia zarówno istniejące, jak i mogące się pojawić zagrożenia dla zdrowia ludzi.

Prowadzenie systematycznych badań laboratoryjnych oraz dokonywanie okresowych ocen stanu sanitarnego umożliwia monitorowanie sytuacji

epidemiologicznej i sanitarnej, a tym samym podejmowanie niezbędnych czynności interwencyjnych.

Wszelkiego rodzaju analizy i oceny są istotnym źródłem informacji do podejmowania działań w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego obywateli.

Dostęp do wiarygodnych danych we wszystkich obszarach objętych nadzorem tutejszego organu nie byłby możliwy bez sprawnie działającej bazy laboratoryjnej, wykonującej badania w szerokim zakresie (badania żywności, wody, materiału biologicznego i inne), dysponującej wykwalifikowaną kadrą, odpowiednio przygotowaną infrastrukturą, w tym nowoczesną aparaturą. W laboratoriach zostały wdrożone i są stosowane w codziennej praktyce nowoczesne metody badawcze.

Laboratorium Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Lesznie (dalej: PSSE) jest laboratorium o zasięgu ponadpowiatowym, ponieważ wykonuje badania dla powiatów: leszczyńskiego, gostyńskiego, rawickiego, śremskiego, wolsztyńskiego, kościańskiego, a badania wody dodatkowo dla powiatu grodzkiego.

Świadectwem kompetencji laboratorium jest certyfikat akredytacji Polskiego Centrum Akredytacji, który laboratorium PSSE posiada, co sprawia, że poziom merytoryczny badań laboratoryjnych wykonywanych przez Stację w pełni odpowiada standardom obowiązującym w Unii Europejskiej.

Przedstawiona ocena stanu bezpieczeństwa sanitarnego miasta Leszna powiatu leszczyńskiego za rok 2024 została opracowana na podstawie informacji i materiałów przygotowanych w poszczególnych komórkach organizacyjnych, tj. w:

- Sekcji Epidemiologii,
- Sekcji Higieny Komunalnej,
- Sekcji Żywności i Żywienia,
- Sekcji Higieny Pracy,
- Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży,
- Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego,
- Sekcji Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia,
- Oddziale Laboratoryjnym.

1. Sytuacja demograficzna w Lesznie i powiecie leszczyńskim

Miasto Leszno i powiat leszczyński zajmują łącznie powierzchnię 839,6 km². Obszar ten zamieszkiwany był w 2024 r. przez 120 084 mieszkańców. W stosunku do roku 2023 nastąpił spadek liczby mieszkańców o 7 osób.

Powiat leszczyński	2023 r.*	2024 r.**
Liczba ludności ogółem	59 778	60 244
Kobiety	30 066	30 300
Mężczyźni	29 712	29 944

miasto Leszno	2023 r.*	2024 r.**
Liczba ludności ogółem	60 313	59 840
Kobiety	31 748	31 596
Mężczyźni	28 565	28 244

* Stan ludności w I półroczu 2023 r.

** Stan ludności w I półroczu 2024 r.

Dane liczbowe: *Urząd Statystyczny w Poznaniu (Bank Danych Lokalnych)*; aktualizacja: 6.11.2024

2. Sytuacja epidemiologiczna w Lesznie i powiecie leszczyńskim

W minionym roku sytuację epidemiologiczną związaną z chorobami zakaźnymi można określić jako endemiczną, tzn. ilość zachorowań utrzymuje się od lat na podobnym poziomie (wykres nr 1), z wyjątkiem niektórych chorób, tj. krztuśca, grypy, świnki, chorób wywołanych przez *Hemofilus influenza* typu B, pneumokoki czy rotawirusy oraz choroby weneryczne.

Wykres nr 1

Analiza danych epidemiologicznych w roku 2024 uwiarydociła pojawienie się trzech głównych problemów związanych ze wzrostem:

- zachorowań na choroby, przeciw którym realizowane są obowiązkowe szczepienia ochronne, zwłaszcza na krztusiec,
- zakażeń drobnoustrojami lekoopornymi - wykres nr 3,
- liczby osób uchylających się od szczepień - wykres nr 4.

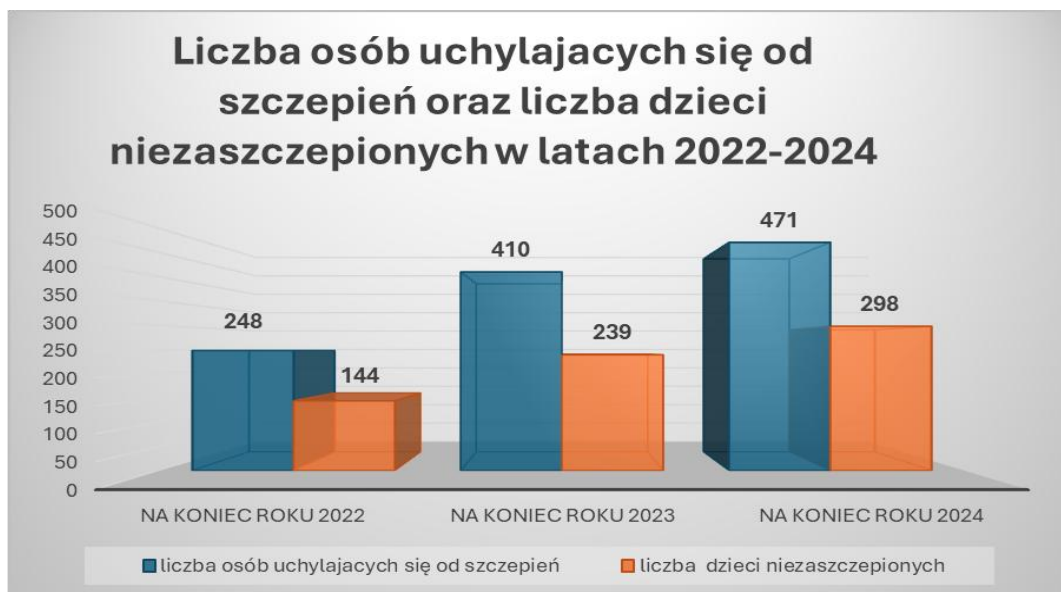
Liczbę zachorowań na krztusiec ogółem oraz z podziałem na miasto Leszno i powiat leszczyński w roku 2024 ilustruje wykres nr 2.

Wykres nr 2

Wykres nr 3

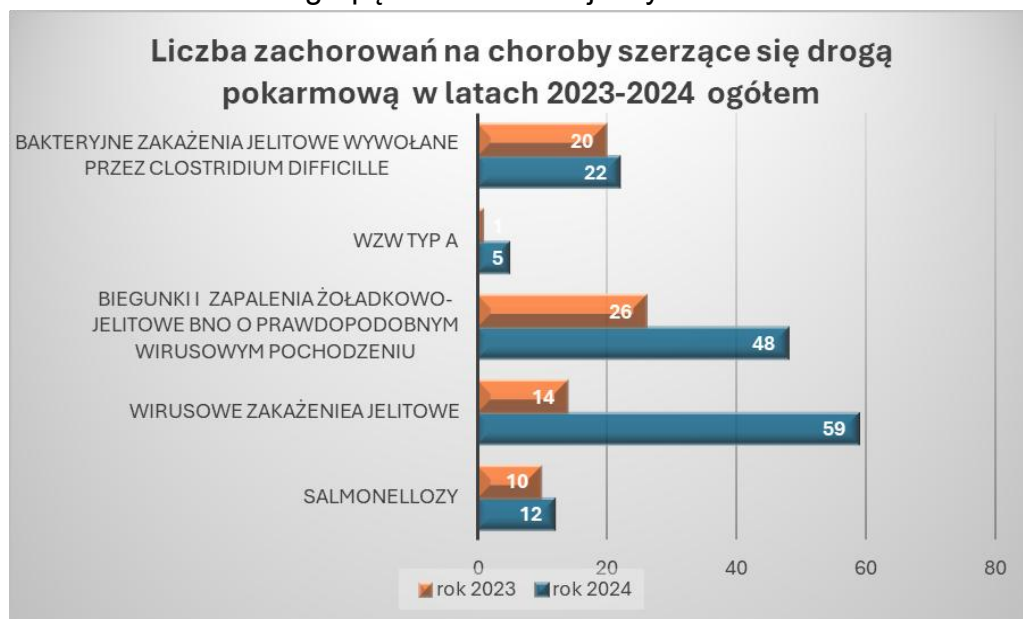
Wykres nr 4

2.1. Choroby szerzące się drogą pokarmową

W 2024 roku odnotowano wzrost zachorowań na choroby szerzące się drogą pokarmową, i tak:

- 12 osób zachorowało na salmonellozę, podczas gdy w roku 2023 było 10 zachorowań;
- znacznie zwiększyła się liczba zachorowań na wirusowe zakażenia jelitowe, bowiem odnotowano aż 59 przypadków, podczas gdy w roku 2023 wystąpiło tylko 14 takich zachorowań; widoczny jest także znaczny wzrost zachorowań w grupie dzieci do lat 2: odnotowano 23 przypadki, podczas gdy w roku 2023 było ich 9;
- zachorowalność na biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnym wirusowym pochodzeniu również wystąpiła w znacznie większej liczbie: odnotowano aż 48 przypadków, podczas gdy w roku 2023 zarejestrowano ich 26;
- w roku 2024 odnotowano również wzrost przypadków wirusowego zapalenia wątroby (w skrócie: WZW) typu A: pojawiło się 5 tego typu zachorowań, podczas gdy rok wcześniej tylko 1;
- bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez *Clostridium difficile* utrzymywały się na podobnym poziomie, bowiem w roku sprawozdawczym odnotowano 22 przypadki, a w roku w roku 2023 – 20;
- w minionym roku wystąpiło 1 rodzinne (3 zachorowania) ognisko zatrucia pokarmowego spowodowane WZW typu A; ostatnie takie ognisko odnotowano w roku 2019.

Zachorowalność na w/w grupę chorób ilustruje wykres nr 5.

Wykres nr 5

2.2. Choroby, przeciw którym realizowane są szczepienia ochronne obowiązkowe i zalecane

W roku sprawozdawczym zauważalnym stał się wzrost zachorowań na choroby, przeciw którym realizowane są szczepienia ochronne, i tak:

- zwiększyła się liczba zachorowań na gruźlicę, bowiem zanotowano 9 przypadków, podczas gdy w roku 2023 było ich 7;
- pojawiło się aż 121 przypadków zachorowań na krztusiec, podczas gdy od 2019 r. nie odnotowano ani jednego przypadku;
- wystąpiło aż 90 przypadków zakażenia wirusem RSV, podczas gdy w roku 2023 były 2 zachorowania;
- dwukrotnie wzrosła liczba przypadków inwazyjnych choroby wywołanej przez pneumokoki, z 3 przypadków w roku 2023 do 6 przypadków w roku 2024;
- znacznie wzrosła liczba zachorowań na zakażenia jelitowe wywołane przez rotawirusy, bowiem odnotowano aż 15 przypadków, podczas gdy w roku 2023 pojawiły się tylko 2;
- wystąpiły 2 zachorowania na świnkę, natomiast w roku 2023 nie odnotowano ani jednego takiego przypadku;
- na tym samym poziomie utrzymała się ilość zachorowań na choroby wywołane przez Hemophilus influenzae - 1 przypadek;
- zmniejszyła się liczba zachorowań na WZW typu B, bowiem w roku 2024 odnotowano 8 przypadków, podczas gdy w roku 2023 było 10;
- znacznie spadła ilość zachorowań na ospę wietrzną - odnotowano tylko 122 przypadki, podczas gdy w roku 2023 zachorowało 616 osób;
- w roku 2024, podobnie jak w roku 2023, nie odnotowano ani jednego zachorowania na inwazyjną chorobę meningokokową.

Zachorowalność na w/w grupę chorób ilustruje wykres nr 6.

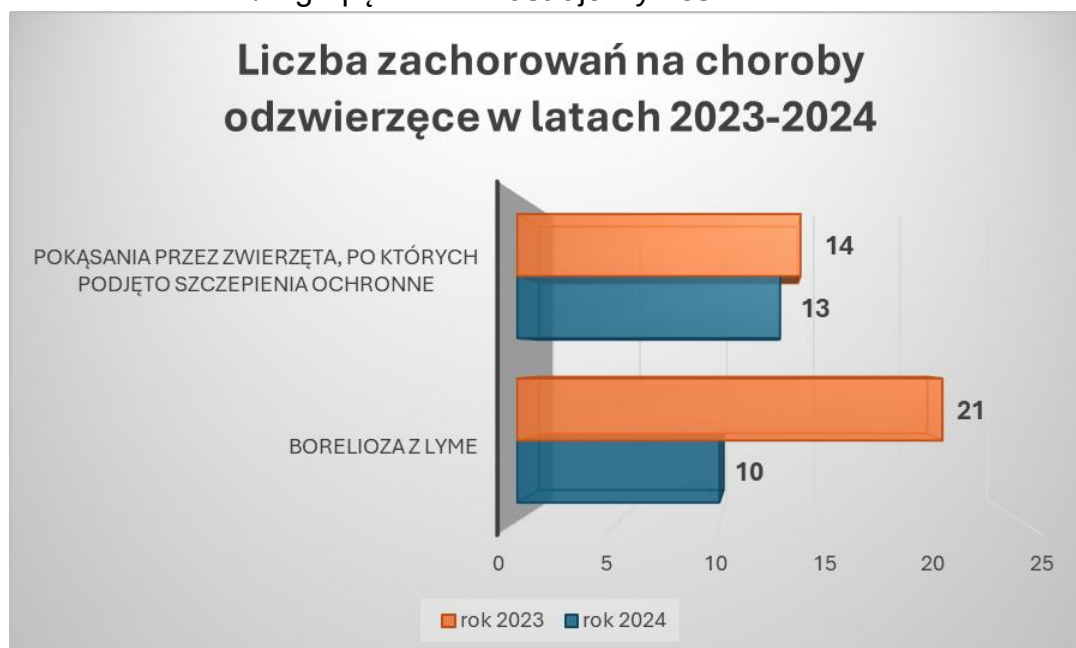

Wykres nr 6

2.3. Choroby odzwierzęce

- na podobnym poziomie utrzymywała się liczba osób pokąsanych przez zwierzęta, u których podjęto szczepienia przeciwko wściekliźnie –13 przypadków w roku sprawozdawczym, 14 przypadków w roku 2023;
- zmniejszyła się nieznacznie liczba zachorowań na boreliozę z Lyme z 21 przypadków w roku 2023 do 10 w roku sprawozdawczym.

Zachorowalność na w/w grupę chorób ilustruje wykres nr 7.

Wykres nr 7

2.4. Grupy innych chorób

- w roku 2024 pojawiły się dwa przypadki chorób zawleczonych z Azji południowo-wschodniej (1 przypadek gorączki Denga) oraz z Afryki północno-wschodniej (1 przypadek gorączki zachodniego Nilu). W roku 2023 takich zachorowań nie było;
- wyraźnie zwiększyła się w roku 2024 liczba zachorowań na płonicę, bowiem pojawiło się aż 100 przypadków, podczas gdy w roku 2023 wystąpiło 41 zachorowań;
- zmniejszyła się ilość zachorowań na WZW typu C, pojawiło się tylko 7 przypadków, podczas gdy w roku 2023 zachorowań było 13;
- dwukrotnie zwiększyła się liczba zachorowań na kiłę: w roku 2024 było 6 przypadków, w roku 2023 – 3;
- zwiększyła się liczba przypadków rzeżączki - 3 zachorowania, podczas gdy w roku 2023 - 1;
- zmniejszyła się liczba nowych zakażeń wirusem HIV z 6 przypadków w roku 2023 do 3 w roku sprawozdawczym;
- zmniejszyła się także liczba zachorowań na wirusowe zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych z 3 przypadków w roku 2023 do 2 przypadków w roku sprawozdawczym;
- pojawiło się 1 zachorowanie na opryszczkowe zapalenie mózgu, podczas gdy w roku 2023 tego rodzaju zachorowań nie było;
- wystąpiło ostre porażenie wiotkie u dziecka do 14 roku życia – tego typu przypadki są bardzo dokładnie analizowane (pobierane wymazy przesyłane do Państwowego Zakładu Higieny) z uwagi na niebezpieczeństwo zachorowania na Piliomelitis. Takiego przypadku nie notowano na naszym terenie od wielu lat.

Zachorowalność na w/w grupę chorób ilustruje wykres nr 8.

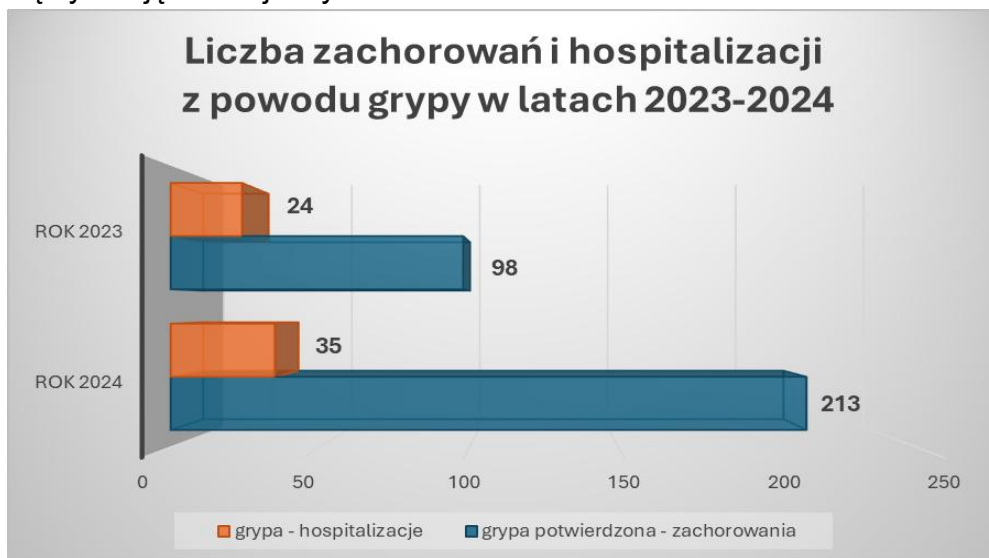

Wykres nr 8

2.5. Zachorowania na grypę

W roku 2024 pojawiło się 213 przypadków grypy potwierdzonej (7 laboratoryjnie, 206 szybkim testem), z czego 35 osób zostało hospitalizowanych. Dla porównania rok wcześniej odnotowano tylko 98 przypadków grypy potwierdzonej (25 laboratoryjnie, 73 szybkim testem), 24 osoby hospitalizowano.

Powyższą sytuację ilustruje wykres nr 9.

Wykres nr 9

Tabela: „Liczba zachorowań na wybrane choroby zakaźne w latach 2024-2023”

JEDNOSTKA CHOROBY	Liczba zachorowań	
	2024 rok	2023 rok
COVID 19	451	579
Grypa (potwierdzona laboratoryjnie)	7	25
Grypa (potwierdzona szybkim testem)	206	73
Krztusiec	120	0
Zakażenie wirusem RSV	90	2
WZW - ogółem	20	24
WZW typ „A”	5	1
WZW typ „B”	8	10
WZW typ „C”	7	13
Płonica	100	41
Ospa wietrzna	122	616
Nagminne zapalenie przyusznic	2	1
Giardoza	3	3
Listerioza	0	2
Gorączka zachodniego Nilu	1	0

Ostre porażenie wiotkie u dzieci do lat 14	1	0
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez clostridium difficile	22	20
Wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez rotawirusy	15	2
Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2	23	9
Biegunki i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO o prawdopodobnym wirusowym pochodzeniu	48	26
Choroba wywołana przez streptococcus pneumoniae	6	3
Wirusowe zapalenie opon mózgowych	2	3
Róża	1	0
Pokąsania przez zwierzęta, po których podjęto szczepienia	13	14
Borelioza z Lyme	10	11
Gruźlica płuc	9	7
Nowo wykryte zakażenia HIV	3	6
Kiła	10	6
Rzeżączka	3	1
Inne choroby weneryczne przenoszone przez Chlamydie	1	1

Kolor niebieski – spadek liczby zachorowań

Kolor czerwony – wzrost liczby zachorowań

2.6. Realizacja szczepień ochronnych

Do zakresu działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej należy nadzór nad szczepieniami ochronnymi, w związku z czym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lesznie sprawuje kontrolę nad 20 podmiotami leczniczymi, w których wykonywane są szczepienia ochronne. Wśród nich znajduje się również Wojewódzki Szpital Wielospecjalistyczny im. dr. Jana Jonstona w Lesznie oraz leszczyński ośrodek Międzynarodowego Centrum Dializ.

Wszystkie pielęgniarki zatrudnione w punktach szczepień i wykonujące szczepienia posiadają odpowiednie kursy specjalistyczne z zakresu szczepień ochronnych, a zaświadczenia potwierdzające kwalifikacje znajdują się w dokumentacji Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lesznie. W punktach szczepień na terenie powiatu leszczyńskiego nadal w 2 ośrodkach brak monitoringu temperatury w lodówkach, w których przechowywane są szczepionki.

W roku sprawozdawczym odnotowano łącznie 14 przypadków NOP (niepożądanych odczynów poszczepiennych).

Niepokojący jest fakt zwiększającej się co roku liczby zgłoszeń „odmowy szczepień” (liczby osób uchylających się od obowiązku poddania swoich dzieci obowiązkowym szczepieniom ochronnym zgodnie z Programem szczepień ochronnych). Na koniec 2024 roku odnotowano 471 odmów, w roku 2023 było ich 410. Natomiast liczba dzieci niezaszczepionych na koniec 2024 roku wyniosła aż 298, podczas gdy rok wcześniej liczba ta wynosiła 239.

W punktach szczepień kontynuowany był Program Szczepień przeciwko HPV (zakażenie wirusem brodawczaka ludzkiego), w ramach którego dziewczynki i chłopcy z rocznika 2010 oraz 2011 mogli poddać się bezpłatnym szczepieniom. W toku realizacji programu przeprowadzono 14 spotkań z dyrektorami szkół, 3 spotkania informacyjno-edukacyjne z rodzicami oraz 8 z uczniami, w których uczestniczyło łącznie 374 osób. W ramach akcji zaszczepiono 341 uczniów

3. Środowiskowe uwarunkowania zdrowia

3.1. Zaopatrzenie ludności w wodę

Celem zapewnienia mieszkańcom bezpiecznej wody do spożycia w 2024 r. wykonywane były badania próbek wody w ramach nadzoru Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz przez producentów wody w ramach kontroli wewnętrznej.

Nadzorem sanitarnym na terenie miasta Leszna objęto:

- wodociąg publiczny Leszno,
- wodociąg zakładowy Wojewódzkiego Szpitala Wielospecjalistycznego im. dr. Jana Jonstona w Lesznie,
- wodociąg zakładowy „HGBS FINANSE” Spółka Akcyjna.

Wodociąg publiczny Leszno:

W skład wodociągu publicznego Leszno wchodzi 3 ujęcia wody:

- Stacja Uzdatniania Wody (w skrócie: SUW) Strzyżewice, ul. Lotnicza 50,
- Stacja Uzdatniania Wody Zaborowo, ul. 1 Maja 15,
- Stacja Uzdatniania Wody Karczma Borowa.

Stacja Uzdatniania Wody Strzyżewice:

- produkuje 4 321,80 m³ wody/dobę,
- ujęcie jest zasilane z 8 studni głębinowych,
- wyznaczona jest strefa ochrony bezpośredniej i pośredniej,
- Stan sanitarno-techniczny obiektu wodnego - **dobry**.

W roku 2024 na terenie SUW Strzyżewice oprócz bieżących prac konserwacyjno-remontowych wykonano szereg prac modernizacyjnych.

Zdjęcie nr 1: Hala filtrów – Stacja Uzdatniania Wody Strzyżewice.

Stacja Uzdatniania Wody Zaborowo, ul. 1 Maja 15:

- produkuje 2 322,20 m³ wody/dobę,
- ujęcie jest zasilane z 6 studni głębinowych.
- stan sanitarno-techniczny obiektu wodnego - **dobry**.

Stacja Uzdatniania Wody Karczma Borowa:

- produkuje 1 840,29 m³ wody/dobę,
- ujęcie jest zasilane z 3 czynnych studni głębinowych.
- stan sanitarno-techniczny obiektu wodnego - **dobry**.

Zdjęcie nr 2: Remont połączeni dachowej, SUW Karczma Borowa.

W roku 2024 w ramach kontroli urzędowej Inspekcji Sanitarnej pobrano 45 próbek wody do badań laboratoryjnych.

Wodociągi Leszczyńskie Sp. z o.o. zarządzające wodociągiem publicznym Leszno, pobrały 49 próbek do badań laboratoryjnych w ramach kontroli wewnętrznej.

Jakość produkowanej wody w porównaniu z rokiem ubiegłym nie uległa zmianie, spełniała wymagania określone w przepisach dotyczących jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, zapewniając tym samym bezpieczeństwo zdrowotne konsumentów.

Tabela: „Produkcja wody”

Lp.	SUW	Rok 2023		Rok 2024	
		Produkcja wody uzdatnionej m ³ /rok	Produkcja wody m ³ /dobę	Produkcja wody uzdatnionej m ³ /rok	Produkcja wody m ³ /dobę
1.	Strzyżewice	1 441 011	3947,97	1 577 459	4321,80
2.	Zaborowo	978 686	2681,33	847 606	2322,20
3.	Karczma Borowa	726 553	1990,55	671 704	1840,29
	RAZEM	3 146 250	8619,85	3 096 769	8484,29

W 2024 r. odnotowano kilkadziesiąt awarii i przerw w dostawie wody na sieci wodociągowej, głównie z powodu wycieków spowodowanych korozją sieci. Średni czas trwania awarii wyniósł około 5 godzin. Przerwy w dostawie wody spowodowane były również koniecznością wykonania niezbędnych prac na sieci wodociągowej.

Końcowa ocena roczna jakości wody Wodociągu publicznego w Lesznie za rok 2024 – **dobra**.

Wodociąg zakładowy HGBS FINANSE Spółka Akcyjna

Właścicielem ujęcia jest HGBS FINANSE Spółka Akcyjna, Plac Konstytucji 3 Maja 3, 50-083 Wrocław, Zakład Produkcyjny w Lesznie, ul. Święciechowska 2.

- Wodociąg w roku 2024 produkował 209 m³/dobę.
- Ujęcie jest zasilane z 2 studni głębinowych.
- Stan sanitarno-techniczny obiektu wodnego - **dobry**.

W roku 2024 w ramach kontroli urzędowej Inspekcji Sanitarnej pobrano 5 próbek wody do badań laboratoryjnych; HGBS FINANSE Spółka Akcyjna pobrała 8 próbek do badań laboratoryjnych w ramach kontroli wewnętrznej.

Jakość produkowanej wody z wodociągu zakładowego „HGBS FINANSE” Spółka Akcyjna w porównaniu z rokiem ubiegłym nie uległa zmianie, była przydatna do spożycia, zapewniając tym samym bezpieczeństwo zdrowotne konsumentów.

Końcowa ocena roczna jakości wody za rok 2024 – **dobra**.

Wodociąg Zakładowy Wojewódzkiego Szpitala Wielospecjalistycznego im. dr. Jana Jonstona w Lesznie

Właścicielem ujęcia jest Wojewódzki Szpital Wielospecjalistyczny w Lesznie.

- Wodociąg w roku 2024 produkował 115 m³/dobę.
- Ujęcie wody zasilane w wodę z 1 studni głębinowej.
- Stan sanitarno-techniczny obiektu wodnego - **dobry**.

W roku 2024 w ramach kontroli urzędowej Inspekcji Sanitarnej pobrano 5 próbek wody do badań laboratoryjnych. Szpital również pobrał 5 próbek do badań laboratoryjnych w ramach kontroli wewnętrznej.

Jakość produkowanej wody z wodociągu zakładowego szpitala w porównaniu z rokiem ubiegłym nie uległa zmianie, była przydatna do spożycia, zapewniając tym samym bezpieczeństwo zdrowotne konsumentów.

Końcowa ocena roczna jakości wody za rok 2024 – **dobra**.

Na terenie powiatu leszczyńskiego nadzorem sanitarnym objęto:

- 3 wodociągi publiczne o wydajności wody 1000 - 10000 m³/dobę,
- 23 wodociągi publiczne o wydajności wody 100 - 1000 m³/dobę,
- 12 wodociągów publicznych o wydajności wody < 100 m³/dobę
- 11 wodociągów lokalnych bądź zakładowych, z których woda wykorzystywana była do celów publicznych lub działalności gospodarczej.

Największymi wodociągami na terenie powiatu leszczyńskiego, ze względu na produkcję wody, były wodociągi publiczne: Dąbcze, Kłoda i Święciechowa.

W 2024 wodociąg publiczny Dąbcze zaopatrywał w wodę 11062 osoby, dobową produkcję wody wynosiła 1709 m³, jakość produkowanej wody była dobra. Wodociąg publiczny Kłoda zaopatrywał w wodę 6340 osób, dobową produkcję wody wynosiła 1 055 m³, jakość produkowanej wody była dobra.

Wodociąg publiczny Święciechowa zaopatrywał w wodę 4729 osób, dobową produkcję wody wynosiła 1 084 m³, jakość produkowanej wody była dobra.

Na pozostałych wodociągach w 2024 r. jakość wody przedstawiała się następująco:

- wodę przydatną do spożycia produkowało 35 wodociągów publicznych, 5 wodociągów lokalnych oraz 4 wodociągi zakładowe;
- wodę warunkowo przydatną do spożycia produkowały 2 wodociągi lokalne.

Stałe chlorowanie wody prowadzone były na ujęciu w Drobninie, Robczysku, Jabłonnej, a także w wodociągu zakładowym „HIPSZ” Mrożone Owoce i Warzywa w Rydzynie.

W roku 2024 wszystkie wodociągi zostały skontrolowane. Podczas kontroli sanitarnych dokonano oceny stanu sanitarno-technicznego: ujęć wody (studni), stacji uzdatniania wody, urządzeń uzdatniających wodę, zbiorników wody czystej, stref ochrony pośredniej i bezpośredniej. Nie stwierdzono nieprawidłowości, stan sanitarno-techniczny był dobry. Zaznaczyć należy, że dzięki przeprowadzanym remontom i modernizacjom, z roku na rok ulega poprawie stan techniczny.

Wszystkie ujęcia wody posiadały wyznaczone strefy ochrony bezpośredniej oraz miały właściwe zabezpieczenia (włazy na studni zamykane były na kłódki, strefy były ogrodzone, zamykane na kłódki, na ogrodzeniach - tablice informacyjne). W Ziemnicach i Kociugach wyznaczone były również strefy pośrednie.

Jakość produkowanej wody w porównaniu z rokiem 2023 nie uległa zmianie, zapewniając tym samym bezpieczeństwo zdrowotne konsumentów.

Indywidualne ujęcia wykorzystywane do celów publicznych lub działalności gospodarczej.

W 2024 nadzorem sanitarnym objęto również 11 indywidualnych ujęć wykorzystywanych do celów publicznych lub działalności gospodarczej. Wszystkie obiekty zostały skontrolowane, a pobrana woda do badań laboratoryjnych spełniała wymagania jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Z 11 skontrolowanych obiektów 4 są całoroczne, tj. wodociąg zakładowy „HIPSZ” Sp. z o.o. w Rydzynie, Centrum Rehabilitacji w Górznie, wodociąg zakładowy firmy „HERMES” Sp. z o. o. we Włoszakowicach oraz „BEST OIL” w Lasocicach.

Pozostałe wodociągi lokalne to obiekty sezonowe, czynne w większości w miesiącach letnich, zaopatrujące w wodę ośrodki wypoczynkowe zlokalizowane w miejscowościach wypoczynkowych Boszkowo-Letnisko i Brenno-Ostrów.

Ujęcia lokalne pracowały na bazie studni głębinowych, zlokalizowanych na terenie ośrodków wypoczynkowych, zabezpieczone były przed dostępem osób nieuprawnionych. Ośrodek Kolonijny Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Brennie posiadał stację uzdatniania składającą się z filtrów oraz urządzeń do napowietrzania wody. W pozostałych ujęciach lokalnych znajdowały się tylko hydrofony.

Nadzorowane wodociągi lokalne oraz wodociągi zakładowe w 2024 produkowały wodę przydatną do spożycia przez ludzi. Dwa wodociągi lokalne w sezonie letnim 2024 produkowały wodę warunkowo przydatną do spożycia.

W związku ze stwierdzeniem ponadnormatywnej zawartości amonowego jonu i manganu w wodzie z wodociągu lokalnego Ośrodka Wypoczynkowego „MALILA SOSNOWY ZAKĄTEK” w Brennie oraz w związku ze stwierdzeniem ponadnormatywnej mętności, zawartości manganu i żelaza w wodzie z wodociągu lokalnego APARTAMENTY „LEŚNA PLAŻA” w Brennie wydano decyzje na warunkowe użytkowanie wody w sezonie letnim 2024.

Jakość produkowanej wody z indywidualnych ujęć wykorzystywanych do celów publicznych lub działalności gospodarczej w porównaniu z rokiem ubiegłym nie uległa zmianie, bezpieczeństwo zdrowotne konsumentów było zapewnione.

3.2. Pływalnie, baseny kąpielowe

Nadzorem sanitarnym w 2024 r. objęto jedną pływalnię krytą i jedną pływalnię odkrytą.

I. Środowiskowa Pływalnia Edukacyjna, Leszno, Aleja Jana Pawła II 10:

Właścicielem obiektu jest miasto Leszno.

Charakterystyka pływalni: jedna niecka basenowa (sportowa) o długości 25 metrów i głębokości od 1,29 m do 1,79 m, basen kryty, ogólnodostępny.

Ocena obiektu: Pomieszczenia utrzymane w dobrym stanie sanitarno-porządkowym.

Za stan sanitarny obiektu odpowiedzialni byli pracownicy pływalni. Ilość środków czyszcząco-dezynfekcyjnych była wystarczająca. W 2024 pobrano do badań laboratoryjnych ogółem 19 próbek w ramach kontroli urzędowej, z czego:

- 9 próbek bakteriologicznych,
- 3 próbki fizykochemiczne,
- 7 próbek w kierunku bakterii z rodzaju Legionella.

W ramach kontroli wewnętrznej pobrano do badań laboratoryjnych ogółem 88 próbek, z czego:

- 55 próbek bakteriologicznych,
- 25 próbki fizykochemiczne,
- 8 próbek w kierunku bakterii z rodzaju Legionella.

W 2024 Pływalnia Edukacyjna została skontrolowana jeden raz. Stan sanitarno-porządkowy i sanitarno-techniczny nie budził zastrzeżeń.

Ocena roczna obiektu – dobra.

II. Pływalnia Odkryta – Leszno, ul. Strzelecka 9:

Pływalnia odkryta zarządzana jest przez Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Lesznie. Jest to basen miejski, ogólnodostępny, odkryty, czynny tylko w sezonie letnim.

W 2024 r. uruchomiono nową nieckę, drugi brodzik dla dzieci, w którym woda krąży w systemie zamkniętym; niecka jest chlorowana automatycznie.

Ocena obiektu:

- pomieszczenia utrzymane w dobrym stanie sanitarno-porządkowym. Obiekt sprzątają pracownicy zatrudnieni na basenie. Ilość środków czyszcząco-dezynfekcyjnych wystarczająca.
- źródłem zaopatrzenia w wodę niecki basenowej (basenu sportowego) jest własne ujęcie wody, natomiast do pomieszczeń socjalno-sanitarnych oraz do brodzików dla dzieci trafia woda z wodociągu publicznego Leszno.

W 2024 pobrano do badań laboratoryjnych ogółem 31 próbek w ramach kontroli urzędowej:

- 21 próbek bakteriologicznych,
- 10 próbek fizykochemicznych.

W ramach kontroli wewnętrznej zarządzającego Pływalnią Odkrytą pobrano do badań laboratoryjnych ogółem 23 próbek (bakteriologia i fizykochemia). Z uwagi na niższą temperaturę wody w otwartych nieckach basenowych odstąpiono od poboru i badania próbek wody w kierunku obecności bakterii Legionella.

Jakość wody spełniała wymagania, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach, z wyjątkiem okresu od 7 do 13 sierpnia 2024 r., kiedy to z uwagi na zanieczyszczenie brodzika dla dzieci (incydent kałowy), niecki zostały wyłączone z użytkowania.

W sezonie letnim 2024 Pływalnia Odkryta została skontrolowana jeden raz. Stan sanitarno-porządkowy i sanitarno-techniczny nie budził zastrzeżeń.

Ocena roczna obiektu - **dobra.**

3.3. Kąpieliska

Nadzorem sanitarnym Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lesznie objętych zostało 5 kąpielisk.

KĄPIELISKO NA JEZIORZE ŁONIEWSKIM

na terenie Letniska w Osiecznej przy ul. Gostyńskiej 5A

Ocena kąpieliska:

- z kąpieliska pobrano 4 próbki wody do badań laboratoryjnych (1 w ramach kontroli urzędowej, 3 w ramach kontroli wewnętrznej organizatora), wydano 4 oceny o przydatności wody do kąpiel,
- plaża została skontrolowana w sezonie letnim,
- woda była przydatna do kąpiel przez cały sezon kąpielowy.

KĄPIELISKO NA JEZIORZE KRZYCKIE WIELKIE

Gołanice, ul. Parkowa 6

Ocena kąpieliska:

- z kąpieliska pobrano 5 próbek wody do badań laboratoryjnych (1 w ramach kontroli urzędowej, 4 w ramach kontroli wewnętrznej), wydano 5 ocen o przydatności wody do kąpiel i 1 ocenę o braku przydatności do kąpiel (z uwagi na zakwit sinic),
- plaża została skontrolowana w sezonie letnim,
- woda była przydatna do kąpiel, z wyjątkiem okresu od 26 do 29 sierpnia 2024 r., co było spowodowane stwierdzeniem zakwitu sinic na kąpielisku.

KĄPIELISKO NA JEZIORZE GÓRZNICKIM W GÓRZNIE

Ocena kąpieliska:

- z kąpieliska pobrano 4 próbki wody do badań laboratoryjnych (1 w ramach kontroli urzędowej, 3 w ramach kontroli wewnętrznej), wydano 4 oceny o przydatności wody do kąpiel,
- plaża została skontrolowana w sezonie letnim,
- woda była przydatna do kąpiel przez cały sezon kąpielowy.

KĄPIELISKO BRENNO-OSTRÓW NAD JEZIOREM BIAŁYM

Brenno, ul. Plażowa

Ocena kąpieliska:

- z kąpieliska pobrano 4 próbki wody do badań laboratoryjnych (1 w ramach kontroli urzędowej, 3 w ramach kontroli wewnętrznej), wydano 4 oceny o przydatności wody do kąpiel,
- plaża została skontrolowana w sezonie letnim,
- woda była przydatna do kąpiel przez cały sezon kąpielowy.

KĄPIELISKO „PUDEŁKOWO” na Jeziorze Dominickim

Boszkowo-Letnisko, ul. Wierzbowa

Ocena kąpieliska:

- z kąpieliska pobrano 4 próbki wody do badań laboratoryjnych (1 w ramach kontroli urzędowej, 3 w ramach kontroli wewnętrznej), wydano 4 oceny o przydatności wody do kąpieli,
- plaża została skontrolowana w sezonie letnim,
- woda była przydatna do kąpieli przez cały sezon kąpielowy.

Miejsca Okazjonalnie Wykorzystywane do Kąpieli (skrót: MOWdK)

Zgodnie z ustawą Prawo Wodne poza kąpieliskami możliwe jest utworzenie miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli, mogących funkcjonować przez okres nie dłuższy niż 30 kolejnych dni w roku.

W sezonie letnim 2024 r. nadzorem sanitarnym objęto 3 miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli:

- Ośrodek Kolonijny TPD w Brennie przy ul. Plażowej,
- Ośrodek Zespołu Szkół Technicznych w Ostrowie Wielkopolskim nad Jeziorem Dominickim,
- Zaborówiec – Baza Obozowa.

Z wszystkich MOWdK pobrane zostały po dwie próbki wody do badań laboratoryjnych; woda była przydatna do kąpieli, a obiekty były właściwie oznakowane.

Informacje o jakości wody w kąpieliskach oraz miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli zamieszczane były w Internetowym Serwisie Kąpieliskowym, na tablicach informacyjnych na terenie kąpielisk i MOWdK, dostępne były na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lesznie i Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu oraz w lokalnych mediach.

3.4. Nadzór sanitarny nad obiektami użyteczności publicznej

3.4.1. Ustępy publiczne

Nadzorem sanitarnym na terenie miasta Leszna i powiatu leszczyńskiego objęto 6 ustępów publicznych (cztery w Lesznie oraz w Rydzynie i Osiecznej). Kontrole nie wykazały nieprawidłowości. Dwa ustępy publiczne dostosowane są do wymogów osób niepełnosprawnych - przy Nowym Rynku w Lesznie i na dworcu PKP w Lesznie. Wszystkie nadzorowane ustępy publiczne mają stałą obsługę.

3.4.2. Domy pomocy społecznej

Obiektami zapewniającymi całodobową opiekę są: Dom Pomocy Społecznej przy ul. Korczaka 1 w Lesznie, zapewniający opiekę 36 podopiecznym, Ośrodek Interwencyjno-Readaptacyjny przy ul. Niepodległości 27c, w którym jednorazowo może przebywać 17 osób (matek z dziećmi) oraz noclegownia (Schronisko dla osób bezdomnych), w której może przebywać około 35 mężczyzn. Pozostałe placówki, takie jak: Środowiskowy Dom Samopomocy WENA przy ul. Starozamkowej 14,

Środowiskowy Dom Samopomocy przy ul. Niepodległości 27c oraz Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie – Dom Seniora nr 1 przy ul. Korczaka 5 są obiektami półstacjonarnymi, czynnymi w godz. od 7:30 do 15:30. i prowadzą zajęcia manualne i rehabilitacyjne.

Obiektami Pomocy Społecznej w powiecie leszczyńskim są:

- Środowiskowy Dom Samopomocy w Włoszakowicach przy ul. 21 Października 4, czynny od poniedziałku do piątku, od 7.30 do 15.30, zapewniający opiekę 29 pensjonariuszom,
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Kąkolewie przy ul. Krzywińskiej 10a, będący placówką dziennego pobytu dla osób dorosłych chorych psychicznie i upośledzonych umysłowo,
- Dom Opieki Społecznej „ALPINIA” w Osiecznej przy ul. Leszczyńskiej 5d; placówka przeznaczona dla osób w podeszłym wieku i osób niepełnosprawnych na pobyt całodobowy. Liczba pensjonariuszy - 30.

Wszystkie obiekty są przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych (podjazdy, windy).

W 2024 przeprowadzone kontrole sanitarne nie wykazały nieprawidłowości. Zaopatrzenie w środki czystości i dezynfekcyjne było wystarczające. W placówkach prowadzone były zajęcia terapeutyczne typu muzykoterapii i poznawania świata, komputerowe, dziewiarsko-krawieckie, stolarsko-techniczne, plastyczne, zachowań społecznych, rehabilitacyjne.

3.4.3. Hotele i inne obiekty świadczące usługi hotelarskie

W ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lesznie w 2024 roku zarejestrowano 73 obiekty z kategorii: hotele i inne obiekty świadczące usługi hotelarskie, skontrolowano 37 z nich.

Hotele i pozostałe obiekty świadczące usługi hotelarskie posiadają dobrą bazę noclegową. Wszystkie pokoje mają węzły sanitarne, w których zapewnione są środki higieny: mydło, papier toaletowy, ręczniki. Obiekty posiadają wydzielone magazyny lub szafy na bieliznę czystą oraz wydzielone miejsca na bieliznę brudną. Bielizna brudna oddawana jest do prania pralniom zewnętrznym. Stan sanitarno-techniczny pomieszczeń mieszkalnych, sanitariatów i zaplecza dobry. Dezynfekcja materacy, poduszek i kołder przeprowadzana według potrzeb.

Podczas przeprowadzonych w 2024 kontroli sanitarnych zgodnie z harmonogramem kontroli nie stwierdzono uchybień sanitarno-technicznych, czystość bieżąca była zachowana. W hotelach na bieżąco przeprowadza się modernizacje pokoi i łazienek, wymienia się wyposażenie na nowsze, obowiązujący zakaz palenia tytoniu jest przestrzegany.

Obiekty zaopatrywane były w wodę z wodociągów publicznych, a nieczystości płynne odprowadzane były do sieci kanalizacyjnej lub do zbiorników bezodpływowych.

Gospodarstwa agroturystyczne zlokalizowane były nad jeziorami lub w ich pobliżu. Stan sanitarno-techniczny dobry, podczas kontroli nie stwierdzono uchybień sanitarnych. Większość pokoi mieszkalnych miała własne węzły sanitarne z pełnym

wyposażeniem. Ponadto do dyspozycji gości udostępniono jadalnię, świetlicę z telewizorem, pokoje kominkowe, a na terenie posesji place zabaw, boiska czy wypożyczalnię rowerów i kajaków. W trzech gospodarstwach agroturystycznych oferowano możliwość jazdy konnej lub przejażdżki bryczką.

Jakość świadczonych usług z każdym rokiem ulega poprawie. Obiekty są odnawiane, remontowane, podlegają modernizacji. Wśród właścicieli ośrodków wypoczynkowych mających dostęp do linii brzegowej jezior promowane są korzyści wynikające z organizowania kąpielisk lub miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli.

3.4.4. Zakłady fryzjerskie, gabinety kosmetyczne, tatuażu, zakłady odnowy biologicznej oraz zakłady, w których świadczona jest więcej niż jedna usługa

Nadzorem Sekcji Higieny Komunalnej w tej grupie obiektów objęte są:

- zakłady fryzjerskie – 158, skontrolowano 64,
- zakłady kosmetyczne – 158, skontrolowano 34,
- zakłady tatuażu – 13, skontrolowano 5,
- zakłady odnowy biologicznej – 74, skontrolowano 17,
- zakłady, w których świadczona jest więcej niż jedna usługa – 33, skontrolowano 5.

W wyniku przeprowadzonych kontroli sanitarnych w 2024 w tej grupie obiektów nie stwierdzono nieprawidłowości, nie nałożono mandatów. Stan sanitarno-techniczny i porządkowy był zadowalający. Stosowane środki i kosmetyki posiadały terminy ważności, preparaty i środki dezynfekcyjne używane przy wykonywaniu zabiegów były przygotowywane zgodnie z instrukcją, a dezynfekcja przeprowadzana była prawidłowo.

W gabinetach kosmetycznych narzędzia kosmetyczne poddawane były prawidłowym zabiegom dezynfekcyjnym. Przy wykonywaniu zabiegów powodujących przerwanie ciągłości tkanki stosowany był materiał sterylny. Obiekty, w których wykonywane były zabiegi mogące naruszyć ciągłość tkanki posiadały umowy na odbiór odpadów niebezpiecznych ze specjalistycznymi firmami oraz instrukcje postępowania z tymi odpadami.

Większość zakładów to obiekty nowoczesne, estetycznie urządzone i dobrze wyposażone.

3.4.5. Inne obiekty użyteczności publicznej

W ewidencji Sekcji Higieny Komunalnej zarejestrowane są obiekty:

- obiekty sportowe – 30 obiektów, w których przeprowadzono 6 kontroli,
- targowiska – 2 obiekty, niekontrolowane w roku 2024,
- pensjonat – 1 obiekt, niekontrolowany w roku 2024,
- pokoje gościnne – 8 obiektów, w których przeprowadzono 1 kontrolę,

- obiekty kultury – 18 obiektów, w których przeprowadzono 1 kontrolę,
- zakłady pogrzebowe – 4 obiekty, w których przeprowadzono 2 kontrole,
- cmentarze – 34 obiekty, w których przeprowadzono 1 kontrolę,
- stacje paliw – 23 obiekty, w których przeprowadzono 3 kontrole,
- punkty mycia pojazdów – 4 obiekty, przeprowadzono 1 kontrolę,
- parkingi miejskie – 1 obiekt, niekontrolowany w roku 2024,
- pralnie – 3 obiekty, przeprowadzono 1 kontrolę,
- biblioteki – 13 obiektów, skontrolowano 1 bibliotekę,
- przystanki MZK (99) i PKS (192); niekontrolowane w roku 2024.

Stan sanitarno-techniczny kontrolowanych obiektów, ich wystrój, wyposażenie i funkcjonalność systematycznie ulegają poprawie. W roku 2024 w trakcie przeprowadzanych kontroli nie stwierdzono złego stanu sanitarno-technicznego i sanitarno-porządkowego.

3.4.6. Dworzec PKS w Lesznie

Stan sanitarno-techniczny dworca – zadowalający, dotyczy on zarówno pomieszczeń służbowych i służbowego zaplecza sanitarnego: kasjerów, dyżurnego ruchu, jak i pomieszczeń ogólnodostępnych związanych z odprawą podróżnych (poczekalnia, stanowiska autobusowe, sanitariat). Kontrolą sanitarną objęto stan sanitarno-techniczny placu manewrowego i stanowisk postojowych pojazdów, który nie budził zastrzeżeń. Obiekt dostosowany jest dla osób niepełnosprawnych. Decyzji nie wydano, mandatów karnych nie nałożono.

3.4.7. Stacja PKP w Lesznie

Budynek dworca PKP spełnia wymogi techniczne i sanitarne, przystosowany jest do obsługi osób niepełnosprawnych.

Podczas kontroli sprawdzany był stan sanitarno-techniczny i porządkowy pomieszczeń związanych z obsługą podróżnych (hol, poczekalnia, sanitariat), pomieszczeń służbowych (kasy biletowe, nastawnie dysponujące, wykonawcze, biura pracowników Sekcji Przewozów Pasażerskich), otoczenie budynku dworca (perony, międzytorze, tunel, droga dojazdowa), a także wyposażenie obiektu w ławki peronowe, kosze na nieczystości stałe, rozkłady jazdy - stan sanitarny nie budził zastrzeżeń.

3.4.8. Środki transportu publicznego

Stan sanitarny środków transportu publicznego dobry. Nadzorem sanitarnym objęte są środki transportu kolejowego i drogowego (pociągi osobowe PKP, autobusy PKS i Miejskiego Zakładu Komunikacji, taksówki osobowe, karetki należące do Wojewódzkiego Szpitala Wielospecjalistycznego, karawany do przewozu zwłok i szczątków ludzkich).

Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

3.4.9. Stan sanitarny podmiotów leczniczych

Na terenie objętym nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lesznie znajduje się jeden szpital publiczny - Wojewódzki Szpital Wielospecjalistyczny im. dr. Jana Jonstona oraz pięć szpitali niepublicznych.

Wojewódzki Szpital Wielospecjalistyczny w Lesznie, ul. Kiepury 45, Leszno

Szpital zaopatrywany jest w wodę z własnego ujęcia. Postępowanie z odpadami medycznymi zgodne z posiadanymi procedurami.

W roku 2024 w lecznicy przeprowadzono dwie kontrole kompleksowe.

W obiekcie na bieżąco wykonywane są prace remontowe mające na celu poprawę stanu technicznego obiektu. I tak w roku 2024:

- wymieniono drzwi w służbie bloku operacyjnego na oddziale okulistycznym,
- otwarto oddział rehabilitacji kardiologicznej,
- wyremontowano łazienki w oddziale ginekologicznym i utworzono myjnię do sali zabiegowej na oddziale ginekologicznym,
- wyremontowano dwie łazienki na oddziale chirurgicznym oraz pomieszczenie socjalne dla zespołu sprzątającego,
- wymieniono angiograf,
- zakupiono nowe urządzenia do zamgławiania,
- wymieniono windy,
- zakupiono ponad 100 łóżek i stolików przyłóżkowych oraz szafki dla pacjentów.

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Leszczyńskie Centrum Medyczne „VENTRICULUS” - Oddział Szpitalny w Lesznie, ul. Słowiańska 41

W roku 2024 odnowiono blok operacyjny, zakupiono nowe meble i sprzęt medyczny.

PPIS w Lesznie przeprowadził jedną kontrolę kompleksową. Nie stwierdzono nieprawidłowości z zakresu przepisów sanitarnych.

NZOZ „VIGOR-MED” w Lesznie, ul. Kiepury 12

Działa tu Oddział Szpitalny Jednego Dnia z Blokiem Operacyjnym.

W roku 2024 przeprowadzono jedną kontrolę sanitarną. Nie stwierdzono nieprawidłowości z zakresu przepisów sanitarnych.

SNZOZ FIDES w Lesznie, ul. Jana III Sobieskiego 1

Zakres prowadzonej działalności: chirurgia naczyniowa, angiologia, położnictwo i ginekologia.

W roku 2024 przeprowadzono jedną kontrolę sanitarną. Obiekt w dobrym stanie sanitarno-porządkowym i sanitarno-technicznym.

Onkologiczny Niepubliczny ZOZ „ONKO-MED” Oddział Chemioterapii Jednego Dnia, Leszno, ul. Słowiańska 41

Oddział zlokalizowany jest w Leszczyńskim Centrum Medycznym „VENTRICULUS”.

Prowadzi działalność w zakresie nieinwazyjnych badań klinicznych, chemoterapii, specjalistycznego leczenia ambulatoryjnego.

W Onkologicznym Niepublicznym ZOZ „ONKO-MED” w Lesznie w roku 2024 przeprowadzono jedną kontrolę sanitarną. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Fresenius Nephrocare Polska Sp. z o.o.

Ośrodek Dializ nr 68 w Lesznie przy ul. Kiepury 45

W Ośrodku Dializ w roku 2024 przeprowadzono jedną kontrolę sanitarną. Nie stwierdzono nieprawidłowości, obiekt w bardzo dobrym stanie sanitarno-porządkowym i sanitarno-technicznym.

Przychodnie lekarskie

Na terenie miasta Leszna i powiatu leszczyńskiego działalność medyczną prowadzi 25 przychodni lekarskich.

W 2024 roku skontrolowano wszystkie obiekty. Kontrole dotyczyły stanu sanitarno-technicznego, porządkowego, postępowania z odpadami medycznymi, komunalnymi, zaopatrzenia w wodę, postępowania z bielizną czystą i brudną.

W placówkach zachowana była bieżąca czystość pomieszczeń. Stwierdzono wystarczającą ilość środków czystościowych. Nie występowały nieprawidłowości w przygotowywaniu sprzętu medycznego i materiałów do sterylizacji.

W zakresie gromadzenia i usuwania odpadów medycznych i komunalnych nie stwierdzono uchybień. Placówki służby zdrowia posiadały podpisane umowy na odbiór odpadów niebezpiecznych przez wyspecjalizowane firmy. Do ich przechowywania posiadały w wyznaczonych pomieszczeniach lodówki lub zamrażarki. Dezynfekcja i deratyzacja prowadzona była zgodnie z obowiązującymi procedurami. Ogólny stan porządkowy wokół zakładów służby zdrowia był dobry.

Zakłady opiekuńczo-lecznicze

Nadzorem objęto Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy „NIEZAPOMINAJKA” w Dąbczu oraz Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy „SENIOR” w Mórkowie. Obydwie placówki zapewniały komfortowe warunki pobytu osobom dorosłym po leczeniu szpitalnym, seniorom wymagającym opieki pod nieobecność rodziny, a także osobom starszym wymagającym całodobowej opieki medycznej. Obiekty te były dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Zakłady rehabilitacji leczniczej

Nadzorem sanitarnym w tej grupie placówek objęto 12 obiektów, wszystkie zostały skontrolowane. Stan sanitarno-techniczny oraz sanitarno-porządkowy był bez uwag.

Gabinety profilaktyki zdrowotnej w szkołach

Nadzorem sanitarnym objęto 34 gabinety szkolne, w których przeprowadzono 31 kontroli sanitarnych. Gabinety profilaktyki zdrowotnej mieszczą się w pomieszczeniach użyczanych na ten cel przez szkołę. Świadczone w nich usługi w zakresie doraźnej pomocy ambulatoryjnej, badania antropometryczne, pomiary ciśnienia tętniczego,

badania wad postawy ciała, badania wzroku oraz podejmowano działania edukacyjne w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia.

Gabinety obsługiwane przez pielęgniarki wyposażone były w zestawy przeciwwstrząsowe. Wszystkie gabinety wyposażone były w umywalki z ciepłą i zimną wodą, ręczniki jednorazowe, mydło w płynie oraz pojemniki na zużyte ręczniki. W kontrolowanych placówkach czystość bieżąca pomieszczeń była zachowana. Gabinety szkolne sprzątane były przez personel zatrudniony przez szkoły. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie czystości bieżącej pomieszczeń.

Praktyki zawodowe lekarzy

Praktyki zawodowe lekarzy prowadzone są w 222 obiektach na terenie miasta Leszna i powiatu leszczyńskiego. Stan sanitarno-porządkowy i sanitarno-techniczny skontrolowanych 33 obiektów był zadowalający, nieprawidłowości nie stwierdzono.

3.4.10. Działania podejmowane w związku z pobytem uchodźców z Ukrainy

Hotel „RAZ, DWA, TRZY”

ul. Leszczyńska 4, 64 – 111 Lipno.

Hotel pełnił miejsce pobytu dla uchodźców z Ukrainy od dnia 9 marca 2022 r.

W hotelu zapewniono 86 miejsc noclegowych w 27 pokojach. Budynek był przystosowany dla osób niepełnosprawnych, posiadał windę i sanitariat.

Obiekt był zaopatrzony w wodę do spożycia z wodociągu publicznego Lipno. Nieczystości płynne odprowadzane do kanalizacji. Odpady komunalne gromadzone były w 2 kontenerach ustawionych na utwardzonej nawierzchni. Dodatkowo prowadzona była segregacja odpadów.

Właściciel zaopatrzył obiekt w niezbędne środki czystości. W hotelu wydzielono magazyny bielizny czystej i brudnej.

Bieżący stan obiektu wraz z terenem przyległym utrzymany był w dobrym stanie sanitarno-porządkowym i sanitarno-technicznym.

3.5. Ocena obiektów żywieniowo-żywnościowych

3.5.1. Ogólna ocena obiektów żywności i żywienia

Zagadnienia zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego żywności są w obecnych czasach problemem bardzo aktualnym, ponieważ mimo stałego podnoszenia standardów higienicznych w produkcji żywności i wprowadzania nowoczesnych technologii, bardzo często dochodzi do ujawniania nowych „afer” związanych z zagrożeniami pojawiającymi się w środkach spożywczych, a liczba zgłaszanych zatruc pokarmowych w skali całego kraju jest nadal wysoka.

W świetle obowiązujących regulacji prawnych, każdy producent żywności ponosi pełną odpowiedzialność za bezpieczeństwo zdrowotne produkowanych i wprowadzanych do obrotu artykułów spożywczych.

Prawo stanowi, że żywność niebezpieczna nie może być wprowadzana do obrotu. Działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej podejmowane w ramach urzędowej kontroli żywności mają zapewnić stałe monitorowanie jej bezpieczeństwa i jednocześnie zapobiegać potencjalnym zagrożeniom dla zdrowia konsumentów.

Sprawując w roku 2024 nadzór sanitarny nad obiektami zajmującymi się produkcją, przetwórstwem i obrotem środków spożywczych Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lesznie podejmował i prowadził działania kontrolne z zakresu zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego, jak również badania laboratoryjne produkowanej i oferowanej do sprzedaży żywności, które to wyniki stanowiły podstawę rozstrzygającą, czy żywność nadaje się do spożycia przez ludzi, czy też nie może być oferowana do sprzedaży zgodnie z przeznaczeniem.

Planując kontrole z zakresu bezpieczeństwa na rok 2024 uwzględniono:

- ocenę potencjalnego ryzyka, na jakie może być narażona żywność w procesie produkcji lub w obrocie,
- rodzaj produkowanych i wprowadzanych do obrotu środków spożywczych, w tym ocenę jakości zdrowotnej żywności na podstawie wyników badań dokonanych przez producentów, przeprowadzanych w ramach kontroli wewnętrznej, jak również wyników badań próbek pobranych w ramach urzędowych kontroli i monitoringu,
- rodzaj prowadzonej działalności (produkcja żywności, żywienie zbiorowe typu otwartego, np. restauracje, punkty małej gastronomii, żywienie zbiorowe „zamknięte”, np. stołówki i wydawalnie posiłków w szkołach, przedszkolach, domach pomocy społecznej, obrót żywnością - w tym hurtownie, sklepy, kioski oraz środki transportu żywności),
- znaczenie zakładu oraz zasięg produkcji (liczba konsumentów, znaczenie lokalne, regionalne, przeznaczenie żywności produkowanej w zakładzie, np. dla wrażliwych grup konsumentów),
- strukturę i stan sanitarno-techniczny zakładu,
- ocenę stanu sanitarnego, jaką uzyskał zakład w roku poprzednim – 2023,
- podjęte działania represyjne (mandaty, decyzje),
- przedmiot prowadzonego postępowania administracyjnego, terminowość usuwania niezgodności,
- prawidłowość funkcjonowania kontroli wewnętrznej w zakładach,
- sygnały i interwencje klientów i konsumentów.

Na terenie miasta Leszna i powiatu leszczyńskiego działają zarówno obiekty nowoczesne, np. przetwórnice owocowo-warzywne, zakłady garmazeryjne, markety, kuchnie w szkołach i nowo otwierających się domach opieki dla osób starszych, jak i stare, mieszczące się zwłaszcza w miejscowościach o zwartej zabudowie, oraz obiekty małe, np. sklepy na wsiach.

W wielu zakładach żywnościowo-żywnościowych stan sanitarny ulega systematycznej poprawie dzięki coraz większej świadomości przedsiębiorców w zakresie obowiązujących wymagań oraz wdrażaniu i stosowaniu zasad dobrej praktyki higienicznej (GHP), dobrej praktyki produkcyjnej (GMP), a także wprowadzaniu systemu HACCP, to jest Systemu Analizy Zagrożeń i Krytycznych Punktów Kontroli. W skali całego powiatu i miasta zasady GHP/GMP wdrożyło 1828 zakładów. Pozostałe są w trakcie wdrażania i opracowywania stosownej dokumentacji. System HACCP wprowadziło 726 placówek.

Najwyższy odsetek obiektów z wdrożonym system HACCP stwierdzono w zakładach produkcyjnych, tj. w piekarniach i przetwórnich owocowo-warzywnych oraz w wytwórniach wód, kolejne miejsce zajmują restauracje, stołówki szkolne i przedszkolne, zakłady cateringowe oraz sklepy spożywcze.

Analiza nieprawidłowości i niezgodności stwierdzonych podczas kontroli w zakładach produkujących środki spożywcze pozwala stwierdzić, że w pełni wymagania prawa żywnościowego spełniają duże firmy, ukierunkowane na jakość produktu i zadowolenie klienta, wdrażające systemy jakości w każdym obszarze działalności, produkujące duże partie środków spożywczych.

Dane dotyczące liczby nadzorowanych obiektów i liczby kontroli:

W rejestrze tutejszego organu w roku 2024 r. na terenie miasta i powiatu leszczyńskiego zarejestrowanych było:

- 1375 zakładów żywnościowo-żywnościowych,
- 398 środków transportu żywności,
- 334 przedsiębiorstw trudniących się tzw. produkcją pierwotną lub dostawami bezpośrednimi.

W 2024 skontrolowano łącznie 599 zakładów, w których przeprowadzono 717 kontroli sanitarnych, w tym 374 to kontrole kompleksowe, 75 kontroli przeprowadzono w związku z interwencjami zgłaszanymi przez konsumentów, dotyczącymi np. złego stanu sanitarnego zakładów czy niewłaściwej jakości zdrowotnej żywności. Dodatkowo przeprowadzono 118 kontroli granicznych, głównie materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością.

Szczególnym nadzorem z grupy zakładów produkujących żywność objęto:

- wytwórnię naturalnych wód mineralnych,
- ciastkarnie, piekarnie,
- przetwórnie owocowo-warzywne,
- wytwórnie lodów i automaty do lodów,
- hurtownie i markety.

Najczęściej stwierdzanymi nieprawidłowościami z zakresu bezpieczeństwa żywności, były:

W zakresie stanu technicznego i wyposażenia obiektów:

- zły stan techniczny pomieszczeń, w tym zawilgocone, brudne, z nalotami pleśni powierzchnie ścian i sufitów,
- zniszczone podłogi lub wykładziny podłogowe,
- zdarzały się również przypadki braku ciepłej bieżącej wody, co jednoznacznie wskazuje na lekceważenie przez osoby odpowiedzialne podstawowych zasad higieny.

Zły stan sanitarny natomiast powodowany był:

- oferowaniem do sprzedaży „żywności przeterminowanej” tj. po upływie dat minimalnej trwałości lub terminów przydatności do spożycia, co było bardzo często zgłaszane przez klientów,
- brakiem aktualnych orzeczeń lekarskich, stwierdzających brak przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania prac przy środkach spożywczych,
- nieprzestrzeganiem ciągłości zachowania łańcucha chłodniczego, co wymagane jest dla środków spożywczych łatwo psujących się,
- nieprzestrzeganiem wymagań higieniczno-sanitarnych, co przejawiało się tzw. brakiem czystości bieżącej (brudne urządzenia, sprzęt),
- niehigieniczną sprzedażą żywności bez opakowań,
- brakiem ciepłej bieżącej wody, spowodowanym niedbalstwem osób prowadzących działalność, często fałszywie pojętą „oszczędnością energii elektrycznej”, bowiem niewłączone były bojlerki bądź inne urządzenia zapewniające ciepłą wodę,
- niezachowaniem segregacji żywności, co przejawiało się przechowywaniem żywności do bezpośredniego spożycia, np. wędlin i ciast, razem z żywnością wymagającą przed spożyciem obróbki wstępnej lub termicznej,
- brakiem opracowanych, wdrożonych i przestrzeganych instrukcji GHP lub brakiem systematycznych zapisów z prowadzonych monitoringów.

Powyższe nieprawidłowości w sposób jednoznaczny wskazują na brak kontroli wewnętrznej ze strony przedsiębiorców lub osób odpowiedzialnych w nadzorowanych obiektach.

Sklepy

Sklepy to najliczniejsza grupa obiektów żywieniowo-żywnościowych, charakteryzująca się niejednorodnym stanem technicznym i sanitarnym, najmniej stabilna pod względem liczby.

W porównaniu z rokiem 2023 liczba nadzorowanych sklepów uległa zmniejszeniu. Spośród zewidencjonowanych w 2024 roku 378 obiektów skontrolowano 173, nałożono 18 mandatów na łączną sumę 3350 zł.

Piekarnie i ciastkarnie

W 2024 r. spośród 23 zewidencjonowanych zakładów skontrolowano 20. Znaczną część obiektów z tej grupy stanowiły małe piekarnie i cukiernie, prowadzące produkcję i sprzedaż głównie na rynku lokalnym.

Funkcjonują one często w starych, zaadaptowanych i wyeksploatowanych budynkach, w których utrudnione jest przeprowadzenie prac modernizacyjnych i prowadzone są tylko bieżące remonty.

Kontrole kompleksowe wykazały nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-technicznego w pomieszczeniach takich jak: pomieszczenia magazynowe, ciągi komunikacyjne i garownie, w ślad za czym wydano łącznie 7 decyzji merytorycznych, nałożono 3 mandaty na kwotę 600 zł.

Zakłady żywienia zbiorowego otwarte i małej gastronomii

W tej grupie obiektów podczas czynności kontrolnych ujawniono zakłady, które nie spełniały wymagań sanitarnych. Za nieprzestrzeganie podstawowych zasad higieny nałożono łącznie 25 mandatów na sumę 5300 zł. Spośród 271 nadzorowanych zakładów z tej grupy skontrolowano w 2024 r. 147.

Największe problemy to:

- brak czystości bieżącej w pomieszczeniach produkcyjnych, magazynach i socjalno- sanitarnych,
- brak aktualnych orzeczeń lekarskich, stwierdzających brak przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania prac przy środkach spożywczych,
- nieprawidłowe gromadzenie i przechowywanie odpadów poprodukcyjnych – w otwartych, przepełnionych pojemnikach,
- wykorzystywanie pomieszczeń niezgodnie z przeznaczeniem,
- dokonywanie obróbki wstępnej (prac brudnych) w pomieszczeniu kuchni właściwej,
- brak bieżącej dokumentacji z zakresu systemu jakości HACCP.

W restauracjach widoczna staje się poprawa zarówno w zakresie wyposażenia, jak i stanu sanitarno-technicznego, przejawiająca się wymianą urządzeń i sprzętu produkcyjnego w kuchniach. W miejsce starych elementów wyposażenia wprowadzono nowe, wykonane ze stali nierdzewnej, wyeliminowano uszkodzone, popękane naczynia stołowe, sprawne były urządzenia myjące, w zmywalniach instalowano profesjonalne zmywarki. Stwierdzone podczas kontroli nieprawidłowości to najczęściej brudne lub dziurawe obrusy.

Zakłady żywienia zbiorowego zamknięte

Nadzorowi w 2024 r. podlegały bloki żywienia w przedszkolach, szkołach, domach opieki, sanatoriach, stołówki w ośrodkach czasowych i wypoczynkowych, zakłady cateringowe oraz tzw. wydawalnie posiłków.

W placówkach oświatowo-wychowawczych żywienia zbiorowego typu zamkniętego z terenu Leszna i powiatu leszczyńskiego ocenionych zostało 79 zakładów.

W trakcie czynności kontrolnych ocenie poddano jadłospisy.

Najczęściej występujące błędy to:

- brak urozmaicenia jadłospisów poprzez włączenie soków owocowych, warzywnych lub owocowo-warzywnych, produktów z grupy: koktajle owocowe, warzywne, owocowo-warzywne na bazie mleka,
- zbyt mały udział warzyw i owoców,
- za mało porcji mleka i produktów mlecznych
- brak lub zbyt rzadkie występowanie w posiłkach orzechów, nasion roślin strączkowych, np. fasoli, grochu, soczewicy, ciecierzycy, soi, bobu,

- w jadłospisach występowały potrawy smażone z grupy: mięso, ryby, jaja – więcej niż raz w tygodniu,
- zauważano również brak wyszczególnienia procesów technologicznych przygotowywania poszczególnych potraw (duszenie, gotowanie, smażenie), co utrudniało prawidłową ocenę jadłospisu.

Z zakresu bezpieczeństwa żywności kontrole nie wykazały niezgodności.

Działalność represyjna

Ogółem w 2024 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lesznie, w zakresie nadzoru nad obiektami żywienia i żywności, wydał w stosunku do przedsiębiorców łącznie 31 decyzji administracyjnych merytorycznych, nakazujących usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości. W stosunku do osób nieprzestrzegających obowiązujących przepisów sanitarnych stosowano sankcje karne przewidziane w ustawie z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia oraz w Kodeksie wykroczeń. Łącznie nałożono 46 mandatów na kwotę 11150 zł. Do sądu nie skierowano spraw o ukaranie.

Mimo nieprawidłowości, jakie stwierdzano podczas kontroli, widoczna była poprawa stanu technicznego wielu nadzorowanych placówek, co uzyskano m.in. poprzez:

- podejmowanie przez właścicieli prac remontowych i modernizacyjnych,
- oddawanie do użytku nowych placówek, w pełni odpowiadających obowiązującym wymaganiom higieniczno-sanitarnym,
- wprowadzanie przez kierujących zakładami zasad dobrej praktyki higienicznej oraz podejmowanie działań związanych z wdrażaniem zasad systemu HACCP - systemu Analizy Zagrożeń i Krytycznych Punktów Kontroli, co wpływa pozytywnie na poprawę stanu sanitarnego obiektów oraz przyczynia się do większego zagwarantowania bezpieczeństwa zdrowotnego żywności.

3.5.2. Jakość zdrowotna produkowanych i wprowadzanych do obrotu środków spożywczych

W 2024 r. w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu obiektów żywieniowo-żywnościowych, pobrano do badań laboratoryjnych 282 próbki środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością.

Zakwestionowano 24 próbki, w tym mikrobiologicznie 15 próbek środków spożywczych.

Nieprawidłową jakość zdrowotną stwierdzono podczas badań 15 próbek lodów z automatu - z uwagi na stwierdzoną liczbę Enterobacteriaceae.

W zakresie kaloryczności posiłków obiadowych zakwestionowano 3 próbki, pobrane z leszczyńskich przedszkoli.

W zakresie znakowania środków spożywczych rażących nieprawidłowości nie odnotowano, na 282 próbki zakwestionowano 6.

W celu poprawy znakowania zobowiązywano przedsiębiorców do dostosowania znakowania produkowanych wyrobów do obowiązujących przepisów, dodatkowo we wszystkich przypadkach informacje w sprawie przekazywano do terenowo właściwych organów urzędowej kontroli żywności.

Badania chemiczne próbek żywności przeprowadzane były przez: akredytowane laboratoria badania żywności działające w strukturach Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowy Zakład Higieny, Instytucie Weterynarii w Puławach, Narodowym Instytucie Ogrodnictwa w Skierniewicach i Narodowym Instytucie Leków. Kierunki badań to: obecność pestycydów, metali szkodliwych dla zdrowia, mykotoksyn, GMO, pestycydów, 3MCPD, dodatków do żywności, WWA, zabronionych substancji. Zbadane w wyżej wymienionych kierunkach próbki żywności pobrane z obiektów na terenie miasta i powiatu leszczyńskiego były zgodne z wymaganiami, a badaniom podlegały: suplementy diety, produkty dla niemowląt i małych dzieci, przetwory mięsne, ryby i przetwory z ryb, wyroby cukiernicze, naturalne wody mineralne, przetwory i soki owocowe, owoce, warzywa, przyprawy wyprodukowane w kraju, Unii Europejskiej i pochodzące z krajów trzecich.

3.5.3. Nadzór nad środkami transportu żywności

W roku 2024 skontrolowano 45 środków transportu - nieprawidłowości nie odnotowano.

Wymienione wyżej kontrole przeprowadzone zostały w związku ze złożonymi przez przedsiębiorców wnioskami o zatwierdzenie środków transportu do przewozu środków spożywczych.

Przedstawione do kontroli pojazdy, w tym głównie samochody chłodnie, naczepy do przewozu środków spożywczych opakowanych lub cysterny do przewozu artykułów sypkich, spełniały wymagania obowiązujących przepisów.

3.5.4. Nadzór nad przedmiotami użytku – opakowaniami do kontaktu z żywnością

W zakresie nadzoru nad opakowaniami do kontaktu z żywnością nieprawidłowości nie odnotowano. Wszystkie partie opakowań skontrolowane w zakładach gastronomicznych, sklepach i zakładach produkcyjnych posiadały wymagane oznakowania bądź symbole wskazujące na ich przydatność do kontaktu z żywnością. Bezpieczne dla zdrowia były materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością, takie jak: naczynia szklane, przybory kuchenne w kolorze czarnym z poliamidu, materiały z tworzyw sztucznych (bidony plastikowe) oraz wyroby ceramiczne (kubki) krajowe i importowane.

Do badań laboratoryjnych pobrano 6 asortymentów wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Wszystkie wyniki były niekwestionowane.

3.5.5. Działania w ramach systemu RASFF

Informacje o produktach żywnościowych, które nie spełniają wymagań obowiązujących przepisów prawnych i stanowią równocześnie potencjalne zagrożenie dla zdrowia lub życia konsumentów tutejszy organ otrzymuje od Głównego Inspektora Sanitarnego w ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach (system RASFF). Łączna liczba otrzymanych w roku 2024 powiadomień w ramach systemu RASFF wyniosła 44.

Powiadomienia wskazujące na występujące zagrożenie dla zdrowia zarówno w środkach spożywczych, jak i materiałach i wyrobach do kontaktu z żywnością, stanowiło każdorazowo podstawę do podjęcia natychmiastowych postępowań wyjaśniających. Realizowano je poprzez przeprowadzenie kontroli sanitarnych we wskazanych w listach dystrybucyjnych obiektach lub poprzez kontakt telefoniczny czy e-mailowy.

3.5.6. Sytuacja w zakresie skarg i wniosków

W 2024 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lesznie otrzymał łącznie 75 interwencji klientów w sprawach dotyczących niewłaściwej jakości artykułów spożywczych lub nieprawidłowego stanu sanitarnego zakładów.

Interwencje najczęściej dotyczyły:

- wprowadzania do obrotu żywności niespełniającej wymagań – „przeterminowanej”, zepsutej, nieprawidłowo oznakowanej,
- obecności w środkach spożywczych zanieczyszczeń,
- nieprawidłowego stanu sanitarnego zakładów,
- nieprawidłowego przechowywania środków spożywczych nietrwałych mikrobiologicznie (poza urządzeniami chłodniczymi) oraz braku segregacji w urządzeniach chłodniczych,
- zgłoszenia faktu wystąpienia dolegliwości żołądkowo – jelitowych po spożyciu różnych środków spożywczych, w tym potraw gastronomicznych.

Nie wszystkie interwencje były zasadne, a duża ich część była przekazana anonimowo. Niemniej każdorazowo natychmiast po uzyskaniu takich informacji w trybie pilnym podejmowane były działania w zgłaszanych sprawach, mające na celu ich wyjaśnienie.

3.5.7. Zatrucia pokarmowe

W 2024 r. z terenu Leszna i powiatu leszczyńskiego nie zgłoszono żadnego przypadku wystąpienia zatrucia pokarmowego, co wskazuje na wyraźną poprawę świadomości i odpowiedzialności osób prowadzących działalność związaną z żywieniem i żywnością.

3.5.8. Zagadnienia dotyczące produkcji pierwotnej

Obowiązujące przepisy prawa z zakresu bezpieczeństwa żywności zobowiązują przedsiębiorców zajmujących się produkcją pierwotną – podstawową żywności pochodzenia roślinnego do uzyskania wpisu do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Działalność w zakresie produkcji pierwotnej pochodzenia roślinnego nie wymaga zatwierdzenia zakładu, a jedynie rejestracji, w związku z czym podmiot działający na rynku spożywczym: producent – rolnik, ogrodnik, sadownik, producent pieczarek i innych płodów rolnych zobowiązany jest do złożenia wniosku do terenowo właściwego Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego o wpis do rejestru zakładów, z dołączonym zaświadczeniem o wpisie do ewidencji gospodarstw rolnych. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny wydaje zaświadczenie o wpisie do rejestru zakładów prowadzących produkcję pierwotną lub sprzedaż bezpośrednią, które to zaświadczenie winno być jedną z podstaw do odbioru płodów rolnych.

Dotychczas zarejestrowanych zostało z terenu miasta i powiatu 334 producentów produkcji pierwotnej, u których przeprowadzono 19 kontroli – większych nieprawidłowości z obszaru bezpieczeństwa żywności nie stwierdzono.

4. Ocena warunków higienicznych w zakładach pracy

4.1. Głównie zadania pionu higieny pracy

Sekcja Higieny Pracy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lesznie prowadzi nadzór nad warunkami środowiska pracy, celem wzmocnienia ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w środowisku pracy. Bieżący nadzór sanitarny sprawowany przez pion higieny pracy w 2024 roku obejmował kontrole m.in. z zakresu przestrzegania przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach pracy, wykonywania badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy, przeprowadzania profilaktycznych badań lekarskich zatrudnionych pracowników, dokumentacji oceny ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy, obrotu i stosowania substancji chemicznych i ich mieszanin, występowania na stanowiskach pracy substancji, ich mieszanin, czynników oraz procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym, występowania na stanowiskach pracy szkodliwych czynników biologicznych, obrotu i stosowania w działalności zawodowej produktów biobójczych, detergentów, prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3. W Sekcji Higieny Pracy sprawowany jest również nadzór przestrzeganiem przepisów dotyczących wytwarzania i obrotu produktami kosmetycznymi.

Realizując powyższe zadania w Sekcji Higieny Pracy w roku 2024 zewidencjonowano 305 zakładów pracy na terenie miasta Leszna i powiatu leszczyńskiego, w których zatrudnionych było łącznie 20 905 osób. Największą liczbę podmiotów będących w rejestrze stanowiły zakłady zatrudniające mniej niż 50 pracowników. Było ich 226, co stanowiło 74,8 % wszystkich zakładów będących w rejestrze. W ewidencji nadzorowej znalazło się 26 podmiotów zatrudniających od 100 do 249 osób oraz 15 podmiotów, w których zatrudnienie kształtuje się na poziomie powyżej 250 osób, z czego 5 zakładów pracy zatrudnia powyżej 1000 pracowników.

W 2024 roku przeprowadzono 91 kontroli z zakresu higieny pracy w 86 zakładach, w których zatrudnionych było 8 244 osób.

Nieprawidłowości stwierdzono w 16 podmiotach, które dotyczyły m. in.:

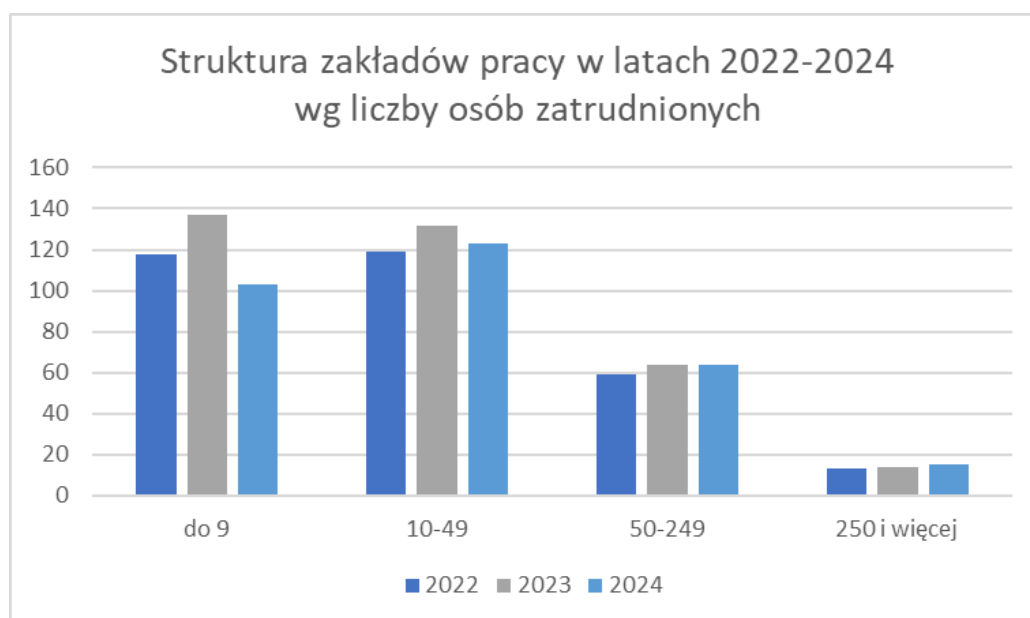
- braku aktualnych wyników badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy,
- niezgodności lub braku dokumentacji oceny ryzyka zawodowego,
- braku aktualnego spisu stosowanych substancji chemicznych i ich mieszanin stwarzających zagrożenie,

- niezapewnienia pracownikom dostępu do informacji zawartych w kartach charakterystyki substancji lub mieszanin chemicznych,
- nieprzestrzegania wymogów związanych z występowaniem w środowisku pracy czynników rakotwórczych, mutagennych oraz reprotoksycznych,
- niewłaściwego stanu pomieszczeń higieniczno-sanitarnych,
- brak stanowiskowych instrukcji BHP.

W wyniku stwierdzonych podczas kontroli nieprawidłowości Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lesznie wszczął postępowania administracyjne. W 10 przypadkach postępowania zostały zakończone wydaniem decyzji nakazujących likwidację stwierdzonych uchybień, a w 2 przypadkach nieprawidłowości zostały usunięte przed wydaniem decyzji merytorycznych. Z uwagi na stwierdzone nieprawidłowości wydano 20 decyzji opłatowych.

Liczba obiektów pozostających pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lesznie zewidencjonowanych w Sekcji Higieny Pracy w stosunku do roku 2024 zmniejszyła się o 55 podmiotów, a liczba pracowników zmniejszyła się o 68 osób.

Nadal na podobnym poziomie kształtowało się zatrudnienie w nadzorowanych zakładach pracy. Strukturę zakładów pracy w latach 2022-2024 wg liczby zatrudnionych pracowników przedstawia wykres nr 10.

Wykres nr 10

Zakres przeprowadzanych kontroli w roku 2024 na terenie miasta Leszna oraz powiatu leszczyńskiego przedstawiają wykresy nr 11 i 12.

Wykres nr 11

Wykres nr 12

4.2. Narażenie na czynniki szkodliwe dla zdrowia

W trakcie prowadzonych kontroli w 2024 roku w 17 zakładach pracy stwierdzono przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS) lub natężeń (NDN) czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy. W takich warunkach pracowało 1098 osób, co stanowiło 5,3 % ogółu zatrudnionych w kontrolowanych zakładach.

Czynnikami szkodliwymi dla zdrowia, dla których stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych normatywnów higienicznych były: hałas (1098 pracowników), pyły drewna (110 pracowników), drgania mechaniczne o działaniu ogólnym (40 pracowników) oraz manganu w trakcie spawania (2 pracowników). Niektórzy pracownicy narażeni byli na dwa czynniki szkodliwe jednocześnie, przede wszystkim hałas i pyły drewna.

W 7 zakładach pracy stwierdzono, że pracodawcy nie przeprowadzili badań i pomiarów czynników szkodliwych na stanowiskach pracy we właściwych terminach lub w ogóle, co skutkowało wydaniem decyzji nakazujących.

4.3. Nadzór nad czynnikami rakotwórczymi, mutagennymi oraz reprotoksycznymi w środowisku pracy

W 2024 roku w Sekcji Higieny Pracy zewidencjonowano 101 zakładów, w których występowały substancje chemiczne i ich mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym. Najliczniejszą grupę stanowiły zakłady stolarskie z występującymi podczas procesów technologicznych pyłami drewna oraz stacje paliw, gdzie pracownicy mają kontakt z benzyną bezołowiową 95 i 98. W warsztatach i serwisach samochodowych identyfikuje się pracowników narażonych na spaliny Diesla. Na terenie Leszna zewidencjonowano również placówki ochrony zdrowia, w których stosowane są w terapii pacjentów leki cytostatyczne, mogące w swoim składzie zawierać substancje czynne sklasyfikowane jako rakotwórcze i reprotoksyczne. W Wojewódzkim Szpitalu

Wielospecjalistycznym im. dr. J. Jonstona w Lesznie znajduje się nowoczesna pracownia leków cytostatycznych z wyodrębnionym kompleksem pomieszczeń o najwyższym standardzie wyposażenia, przygotowanym do bezpiecznej produkcji indywidualnych dawek preparatów cytostatycznych dla pacjentów hospitalizowanych oraz leczonych ambulatoryjnie. Warunki panujące w pracowni oraz systemy zamknięte stosowane do sporządzania roztworów zapewniają farmaceutom bezpieczeństwo w kontakcie z cytostatykami.

W zakresie nadzoru nad czynnikami rakotwórczymi i mutagennymi w środowisku pracy w roku 2024 przeprowadzono kontrole w 22 zakładach pracy. W skontrolowanych obiektach w kontakcie z czynnikiem rakotwórczym lub mutagennym pracowało 689 osób. Przeprowadzone kontrole w 8 zakładach wykazały nieprawidłowości, które dotyczyły braku zgłoszenia informacji o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym do Wojewódzkiego Państwowego Wielkopolskiego Inspektora Sanitarnego, nieuwzględnieniu w ocenie ryzyka zawodowego czynników rakotwórczych oraz braku rejestru prac pracowników pozostających w kontakcie z czynnikiem rakotwórczym i rejestru pracowników narażonych na ten czynnik. W powyższym zakresie wydano 6 decyzji nakazujących usunięcie nieprawidłowości.

4.4. Nadzór nad szkodliwymi czynnikami biologicznymi

Szkodliwe czynniki biologiczne zakwalifikowane do 2 i 3 grupy zagrożenia występują w różnych sektorach gospodarki. Są to między innymi placówki ochrony zdrowia, zakłady sektora gospodarki odpadami i ściekami, zakłady pogrzebowe czy zakłady produkujące żywność. Również osoby podejmujące prace terenowe na otwartych przestrzeniach, przy oczyszczaniu terenów zielonych, szczególnie w lasach są narażone na szkodliwe czynniki biologiczne, w tym ukąszenia kleszczy przenoszących krętki *Borrelia*.

Pod nadzorem pionu higieny pracy w 2024 roku znajdowało się 84 zakładów pracy, w których występowało takie narażenie.

W 2024 roku w zakresie nadzoru nad szkodliwymi czynnikami biologicznymi przeprowadzono 17 kontroli sanitarnych. Kontrole odbyły się m. in. w zakładach przetwórstwa spożywczego, przedsiębiorstwach uprawy rolnej i hodowli zwierząt oraz w placówkach medycznych. W skontrolowanych zakładach pracy w narażeniu na szkodliwe czynniki biologiczne zakwalifikowane do 2 grupy zagrożenia zatrudniano 3437 pracowników. Dodatkowo 1590 osób pracowało również w narażeniu na czynniki biologiczne zaliczane do 3 grupy zagrożenia, tj. takie, które mogą wywoływać u ludzi ciężkie choroby i są niebezpieczne dla pracowników, a rozprzestrzenienie ich w populacji ludzkiej jest bardzo prawdopodobne.

Przeprowadzone kontrole wykazały, iż pracodawcy podejmują szereg działań profilaktycznych zmniejszających narażenie pracowników, zapewniając m. in. środki ochrony indywidualnej, preparaty biobójcze stosowane do rąk i powierzchni, repelenty

oraz proponują pracownikom profilaktyczne szczepienia ochronne, a także opracowują i wdrażają wymagane procedury postępowania.

W trzech podmiotach stwierdzono nieprawidłowości, które polegały m. in. na niezapewnieniu personelowi medycznemu bezpiecznych warunków spożywania posiłków i napojów w wydzielonych pomieszczeniach, braku odpowiedniej dokumentacji oraz niezapewnieniu utrzymania pomieszczeń sanitarnohigienicznych oraz znajdujących się w nich urządzeń w stanie zapewniającym higieniczne korzystanie. Wydano trzy decyzje nakazujące.

4.5. Nadzór nad warunkami pracy podczas zabezpieczania i usuwania wyrobów zawierających azbest

Sekcja Higieny Pracy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lesznie prowadzi nadzór i przeprowadza kontrole warunków pracy podczas wykonywania prac związanych z usuwaniem materiałów zawierających azbest.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami wykonawca prac związanych z azbestem jest zobowiązany do zgłoszenia właściwemu inspektorowi sanitarnemu, w terminie co najmniej 7 dni przed rozpoczęciem prac, zamiar przeprowadzenia tych prac.

W 2024 roku do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lesznie wpłynęły 2 zgłoszenia o zamiarze wykonywania prac przy wyrobach zawierających azbest.

4.6. Prowadzenie działań związanych z nadzorem nad wprowadzaniem do obrotu oraz stosowaniem substancji chemicznych i ich mieszanin

Pod nadzorem Sekcji Higieny Pracy w zakresie obrotu i stosowania substancji chemicznych i ich mieszanin na terenie miasta Leszna i powiatu leszczyńskiego znajdowało się 296 podmiotów, w tym 212 stosujących substancje chemiczne i ich mieszaniny w zakładach pracy, 68 dystrybutorów, 15 formulatorów oraz 1 producent substancji chemicznej.

W 2024 roku skontrolowano 41 zakładów, które stosowały chemikalia stwarzające zagrożenie, 21 dystrybutorów oraz 10 wytwórców mieszanek betonowych. W 3 podmiotach zakwestionowano prawidłowość kart charakterystyki, a w 1 przypadku ich brak. Jedna kontrola wykazała nieprawidłowe oznakowanie dystrybuowanych produktów.

Importerzy i dalsi użytkownicy wprowadzający do obrotu mieszaniny chemiczne sklasyfikowane jako stwarzające zagrożenie dla zdrowia człowieka oraz zagrożenie fizyczne mają obowiązek przekazać ośrodkom zatruć określone informacje, w tym kod UFI, który służy do identyfikacji składu niebezpiecznych substancji, które są włączone do produktu. 5 podmiotów nie wygenerowało niepowtarzalnego identyfikatora postaci czynnej (kodu UFI). W powyższym zakresie wszczęto 4 postępowania i wydano 1 decyzję nakazującą.

W dwóch podmiotach stosujących w działalności zawodowej mieszaniny chemiczne stwierdzono nieprawidłowe oznakowanie miejsca ich składowania. Wydano 1 decyzję administracyjną z nakazem usunięcia nieprawidłowości.

Państwowa Inspekcja Sanitarna sprawuje nadzór nad przestrzeganiem przepisów w zakresie udostępniania na rynku i stosowania produktów biobójczych, wprowadzania do obrotu wyrobów poddanych działaniu produktów biobójczych i substancji czynnych przeznaczonych do stosowania w produktach biobójczych w działalności zawodowej. Produkty te stanowią substancję lub mieszaninę składającą się z jednej lub kilku substancji czynnych, której przeznaczeniem jest niszczenie, odstraszanie, unieszkodliwianie organizmów szkodliwych, zapobieganie ich działaniu lub zwalczanie ich w jakikolwiek sposób inny niż działanie czysto fizyczne lub mechaniczne. W ramach działalności nadzorczej w 2024 r. skontrolowano 17 dystrybutorów oraz 1 podmiot stosujący w prowadzonej działalności produkty biobójcze. Zadania kontrolne obejmowały m.in. sprawdzenie, czy w podmiotach dystrybuowane i stosowane są produkty z ważnym pozwoleniem na wprowadzanie do obrotu produktu biobójczego, wydanym przez Prezesa Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych, dostępności aktualnej karty charakterystyki, obecności w produkcie i statusu prawnego substancji czynnej, zgodności przeznaczenia i rodzaju produktu biobójczego z danymi figurującymi w pozwoleniu na obrót.

9 kontroli przeprowadzono z uwagi na wystąpienie na terenie kraju zatrucia konsumentów produktami przeznaczonymi wyłącznie dla użytkowników profesjonalnych, zawierającymi w składzie substancje czynne: fosforek glinu lub fosforek magnezu. Ponadto dokonano przeglądu stron i sklepów internetowych oraz platform e-commerce. Nie stwierdzono udostępniania poprzez sprzedaż stacjonarną i internetową dla klientów nieprofesjonalnych ww. produktów na terenie miasta Leszna i powiatu leszczyńskiego.

4.7. Nadzór nad produktami kosmetycznymi

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lesznie sprawuje nadzór nad przestrzeganiem przepisów dotyczących produktów kosmetycznych.

W ramach prowadzonego nadzoru przeprowadzono 4 kontrole, w tym jedną kontrolę interwencyjną. Skontrolowano 1 zakład konfekcjonujący wody perfumowane, prowadzący jednocześnie ich sprzedaż poprzez stronę internetową. Trzy kontrole zostały przeprowadzone w podmiotach prowadzących hurtową dystrybucję produktów kosmetycznych, w tym przez strony internetowe. Ocenie poddano prawidłowość oznakowania produktów kosmetycznych, tj. treść etykiet, sprawdzono datę minimalnej trwałości oraz weryfikowano, czy w podanym na etykiecie wykazie składników nie znajdują się składniki niedozwolone do stosowania w produktach kosmetycznych. W jednym podmiocie stwierdzono nieprawidłowość polegającą na braku zgłoszenia w Portalu Zgłaszania Produktów Kosmetycznych (CPNP).

4.8. Nadzór nad środkami zastępczymi

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lesznie sprawuje nadzór nad wytwarzaniem, przywozem i wprowadzaniem do obrotu środków zastępczych, popularnie nazywanych dopalaczami. W 2024 r. przeprowadzono 4 kontrole w punktach handlowych oferujących m. in. produkty konopne, takie jak susze czy olejki CBD, w trakcie których nie stwierdzono wprowadzania do obrotu środków zastępczych.

Dokonywano również przeglądu stron i sklepów internetowych, platform e-commerce oraz forów internetowych, szczególnie co do wprowadzania do obrotu produktów zawierających kwas ibotenowy i muscymol w postaci grzyba muchomora czerwonego lub innych produktów zawierających te substancje. Nie stwierdzono ofert sprzedażowych udostępnianych przez mieszkańców i przedsiębiorców z terenu Leszna i powiatu leszczyńskiego.

W 2024 r. w ramach procedury rejestracji i raportowania zatruć i podejrzeń zatruć środkami zastępczymi w systemie SMIOD na terenie miasta i powiatu nie odnotowano takich zdarzeń.

4.9. Choroby zawodowe

Państwowa Inspekcja Sanitarna, realizując zadania dotyczące nadzoru nad warunkami pracy, prowadzi postępowania administracyjne w sprawie wydania decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej lub wydania decyzji o braku podstaw do jej stwierdzenia.

W 2024 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lesznie wszczął 13 nowych postępowań z uwagi na zgłoszenia podejrzeń chorób zawodowych, m. in. przewlekłe choroby układu ruchu i przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego, wywołane sposobem wykonywania pracy, choroby zakaźne lub pasożytnicze, w tym borelioza, przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym.

Łącznie z postępowaniami rozpoczętymi w latach ubiegłych, w 2024 roku prowadzono 23 postępowania oraz dokonano 4 oceny narażenia zawodowego dla innych państwowych powiatowych inspektorów sanitarnych.

Wydano 7 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej, tj. jedną decyzję „Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym: niedowład mięśni wewnętrznych krtani”, 2 decyzje: „Borelioza”, 2 decyzje: „Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy: zespół cieśni w obrębie nadgarstka”, 2 decyzje: „Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy: przewlekłe zapalenie ścięgna i jego pochewki”. Ponadto wydano jedną decyzję o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej

5. Ocena zakładów nauczania i wychowania

Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży (ON-HD) jest komórką organizacyjną Oddziału Nadzoru realizującą zadania z zakresu:

1. nadzoru nad przestrzeganiem warunków sanitarno-higienicznych w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych, opiekuńczych oraz w placówkach wypoczynku dzieci i młodzieży,
2. dokonywania oceny higieny procesu nauczania:
 - oceny higienicznego rozkładu zajęć lekcyjnych,
 - oceny dostosowania mebli szkolnych do zasad ergonomii,
3. nadzoru nad substancjami i preparatami chemicznymi w szkolnych pracowniach chemicznych,
4. wydawania opinii sanitarnych dotyczących spełnienia wymogów pod względem sanitarno-higienicznym dla pomieszczeń placówek oświatowych oraz podmiotów wykonujących działalność opiekuńczo-edukacyjną,
5. wydawania decyzji stwierdzających spełnienie wymagań sanitarno-lokalowych dla pomieszczeń, w których ma być prowadzony żłobek.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lesznie w 2024 roku, na podstawie przeprowadzonej analizy ryzyka, zaplanował do objęcia nadzorem na terenie miasta Leszna i powiatu leszczyńskiego różnego typu placówki:

- 21 żłobków, w tym 16 niepublicznych,
- 1 klub dziecięcy,
- 45 przedszkoli, w tym 15 niepublicznych,
- 25 szkół podstawowych,
- 4 zespoły szkół,
- 1 bursę międzyszkolną,
- 1 ośrodek rehabilitacyjno-wychowawczy,
- 1 dom dziecka.

Pracownicy Sekcji ON-HD objęli inspekcją oraz udzielali wszelkich niezbędnych informacji dotyczących zmian przepisów prawa w zakresie funkcjonowania jednostek systemu oświaty, placówek opiekuńczo-wychowawczych czy wypoczynku dzieci i młodzieży.

Tabela: „Oceny przeprowadzone w roku 2024 w Lesznie i powiecie leszczyńskim”

Zadania	Komentarz
1. Ocena warunków sanitarno-higienicznych wypoczynku zimowego w zakresie higieny dzieci i młodzieży.	Skontrolowano 5 turnusów półkolonii zorganizowanych w miejscu zamieszkania uczestników – uchybień nie stwierdzono.

2. Ocena przygotowania placówek do letniego wypoczynku dzieci i młodzieży.	Inspekcji poddano 6 placówek funkcjonujących na terenie powiatu leszczyńskiego, w tym 2 bazy obozowe i 2 placówki okazjonalnie wykorzystywane do wypoczynku, 1 obiekt hotelowy i 1 schronisko młodzieżowe - nie stwierdzając nieprawidłowości w kontrolowanym zakresie. Wystąpienie pokontrolne w jednej z placówek dotyczyło wyrównania nawierzchni dróg dojazdu do pawilonów mieszkalnych oraz przeprowadzenia przeglądu stolarki okiennej w pokojach mieszkalnych.
3. Ocena warunków sanitarno-higienicznych letniego wypoczynku w zakresie higieny dzieci i młodzieży	Przeprowadzono 22 kontrole turnusów w trakcie ich funkcjonowania. Szczegółowym nadzorem objęto placówki, w których dzieci przebywały na wypoczynku wyjazdowym. Nie wpłynęło żadne zgłoszenie co do złego stanu sanitarno-technicznego placówek wypoczynku. W jednej placówce kolonijnej (obiekt sezonowy) stwierdzono zły stan techniczny stolarki okiennej wszystkich pawilonów oraz nawierzchni dróg dojazdu do budynku schroniska i pawilonów. PPIS w Lesznie wydał decyzję administracyjną z terminem realizacji do dnia 16 czerwca 2025 r. 10 turnusów zostało skontrolowanych wspólnie z przedstawicielami Państwowej Straży Pożarnej i/lub Komendy Miejskiej Policji w Lesznie.
4. Ocena przygotowania placówek oświatowo-wychowawczych do nowego roku szkolnego	Kontroli poddano 20 placówek. Wszystkie były przygotowane na przyjęcie uczniów z dniem 1 września 2024 r. Prace remontowe prowadzone w okresie wakacji letnich zostały zakończone.
5. Ocena obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych	W roku sprawozdawczym badaniu poddano 1497 uczniów z 92 oddziałów w 12 placówkach na terenie miasta Leszna i powiatu leszczyńskiego. Zaobserwowano nadmiernie obciążony tornister u 911 uczniów (przekroczenie między 10 a 15% i więcej wagi tornistra w stosunku do wagi ciała). Dzieci między

	innymi nadmiarowo przynoszą do szkoły butelki z wodą bądź termosy z gorącym napojem w okresie zimowym.
6. Ocena dostosowania mebli szkolnych do wymagań ergonomii w placówkach oświatowych	W roku sprawozdawczym badaniu poddano 1415 uczniów z 80 oddziałów w 16 placówkach na terenie miasta Leszna i powiatu leszczyńskiego. Stwierdzono, że 242 uczniów (17 %) korzysta z mebli niedostosowanych do wzrostu zgodnie z zasadami ergonomii. Dyrektorom placówek, w których stwierdzono powyższe nieprawidłowości, wydano zalecenia pokontrolne.
7. Przestrzeganie zakazu palenia tytoniu w placówkach nauczania i wychowania	Podczas prowadzenia kontroli sanitarnych w placówkach oświatowo-wychowawczych oraz wypoczynku dzieci i młodzieży monitorowano przestrzeganie zakazu palenia tytoniu. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

Stan techniczny obiektów

Nieprawidłowy stan techniczny stwierdzono w jednej placówce przedszkolnej, czterech szkołach podstawowych na terenie miasta Leszna i powiatu leszczyńskiego. Dyrektorów tych placówek zobowiązano do poprawy stanu technicznego pomieszczeń w terminach wyznaczonych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego.

Całościowe realizacje decyzji administracyjnych:

1. W przedszkolu na terenie miasta Leszna doprowadzono do właściwego stanu technicznego ściany, sufity, posadzki i urządzenia sanitarne w trzech sanitariatach dla dzieci oraz podłogi parkietowe w salach przedszkolnych.
2. W szkole podstawowej na terenie miasta Leszna doprowadzono do właściwego stanu technicznego nawierzchnię placu rekreacyjnego poprzez likwidację asfaltowej nawierzchni, stworzenie w tym miejscu strefy zieleni i drogi dojścia (z nawierzchnią z kostki brukowej) do boisk sportowych.
3. W zespole szkół na terenie miasta Leszna doprowadzono do właściwego stanu technicznego nawierzchnię boiska sportowego – pobudowano dwa wielofunkcyjne boiska do gier zespołowych ze sztuczną nawierzchnią, bieżnię lekkoatletyczną, skocznię w dal oraz siłownię zewnętrzną.
4. W bursie międzyszkolnej na terenie miasta Leszna organ prowadzący placówkę przeznaczył środki finansowe na kompleksową termomodernizację budynku, tj.: wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, ocieplenie ścian zewnętrznych i dachu budynku, wymianę instalacji wewnętrznej centralnego ogrzewania i ciepłej wody, modernizację instalacji oświetlenia wewnętrznego oraz zagospodarowanie terenu przylegającego do bursy – likwidacja nawierzchni asfaltowej boiska z wymianą na

utwardzoną nawierzchnię mineralną, wykonanie dróg dojścia do budynku z kostki brukowej.

5. W sezonowej placówce letniego wypoczynku dzieci i młodzieży na terenie powiatu leszczyńskiego doprowadzono do właściwego stanu technicznego ściany, sufity oraz armaturę i urządzenia sanitarne.

Kontrola sprawdzająca realizację punktów decyzji przeprowadzona w przedszkolu miejskim w Lesznie wykazała **częściową** realizację zarządzeń decyzji administracyjnej. Organ prowadzący placówkę przeprowadził prace remontowe dotyczące wymiany płytek pcv na korytarzu przy salach zabaw na glazurę podłogową oraz dodatkowo wymianę uszkodzonej wykładziny podłogowej przy wejściu również na glazurę podłogową, doprowadzając ją do właściwego stanu technicznego.

Placówki skontrolowane:	2023	2024
Liczba placówek, w których stwierdzono zły stan techniczny .	przedszkola - 2 zespoły szkół - 2 bursy i internaty - 1	przedszkola – 1 zespoły szkół – 0 bursy i internaty - 0

W 2024 roku powstały również nowe placówki przeznaczone na pobyt dzieci. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lesznie wydał pozytywne opinie i decyzje dla różnego typu placówek prowadzonych przez podmioty publiczne i prywatne:

- 3 żłobki, w tym 2 na terenie powiatu leszczyńskiego,
- 1 przedszkole na terenie gminy Lipno,
- 1 placówka wychowania pozaszkolnego na terenie miasta Leszna,
- 1 poradnia dla dzieci na terenie miasta Leszna,
- 1 sala zabaw na terenie miasta Leszna.

Jednocześnie likwidacji uległy 2 żłobki i 1 punkt przedszkolny w Lesznie.

Wypoczynek dzieci i młodzieży

W sezonie letnim i zimowym nadzorem na terenie miasta Leszna i powiatu leszczyńskiego objęto 27 turnusów wypoczynku dzieci i młodzieży, które funkcjonowały w formie stacjonarnej. 42 kontrole sanitarne prowadzone w tych placówkach, w trakcie trwania wypoczynku dzieci i młodzieży, nie wykazały uchybień sanitarnych i technicznych oraz niezgodności z obowiązującymi przepisami prawa. Szczególną uwagę zwracano na: bezpieczeństwo zdrowotne przebywających tam osób, stan sanitarno-techniczny otoczenia, budynków i pomieszczeń, z których korzystają dzieci i młodzież, zapewnienie właściwych warunków do utrzymania higieny osobistej oraz warunków do higienicznego przygotowywania i spożywania posiłków. Wśród uczestników wypoczynku nie odnotowano przypadków zatruc pokarmowych, chorób zakaźnych oraz poważnych wypadków i urazów.

Wzorem lat ubiegłych, w okresie wakacji letnich i ferii zimowych prowadzono kontrole placówek wypoczynku dzieci i młodzieży wspólnie z przedstawicielami Komendy Miejskiej Policji oraz Państwowej Straży Pożarnej. Kontrole te nie wykazały nieprawidłowości w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego.

Interwencje

W roku sprawozdawczym wniesiono 5 wniosków o interwencję i przeprowadzenie kontroli z uwagi na: nieodpowiednią - zbyt niską lub wysoką temperaturę powietrza w salach zabaw dla dzieci, brak leżakowania w placówce przedszkolnej oraz konieczność cotygodniowego mycia obuwia dziennego dzieci. Przeprowadzone kontrole sanitarne interwencyjne w większości przypadków uznano za bezzasadne. W jednej placówce na terenie miasta Leszna wydano zalecenie pokontrolne dotyczące zapewnienia właściwej temperatury powietrza w sali gimnastycznej.

Podsumowanie

Dane uzyskane w wyniku prowadzonego nadzoru nad placówkami oświatowymi, opiekuńczo-wychowawczymi oraz wypoczynku wskazują, że zarówno dyrektorzy placówek, organy prowadzące, jak i organizatorzy wypoczynku dla dzieci i młodzieży szkolnej, odpowiedzialni za stan infrastruktury oświatowej i wypoczynkowej, starają się zapewnić przebywającym tam uczniom oraz uczestnikom wypoczynku bezpieczeństwo sanitarne i zdrowotne. Bardzo dobra współpraca z dyrektorami placówek, organami prowadzącymi, a także wyniki kontroli z roku na rok wskazują na tendencję systematycznej poprawy zarówno infrastruktury, jak i stanu sanitarno-technicznego wszystkich miejsc, w których przebywają dzieci i młodzież.

6. Oświata Zdrowotna i Promocja Zdrowia

Edukacja zdrowotna realizowana jest poprzez wdrożenie w placówkach oświatowych programów edukacyjnych oraz wieloletnich i cyklicznych zadań z zakresu zdrowia publicznego.

Sekcja Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia organizuje, prowadzi, koordynuje i nadzoruje działalność oświatowo-zdrowotną w celu ukształtowania odpowiednich postaw i zachowań. Działania kierowane są między innymi do dzieci w wieku przedszkolnym, uczniów, rodziców i opiekunów dzieci, nauczycieli, wychowawców oraz pedagogów szkolnych, seniorów, pacjentów zakładów opieki zdrowotnej, pracowników ochrony zdrowia, przedstawicieli samorządów lokalnych.

Powiatowa Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna w Lesznie koordynuje realizację następujących programów profilaktycznych:

- „Skąd się biorą produkty ekologiczne” - program edukacyjny dla przedszkoli,
- „ARS, czyli jak dbać o miłość?” – profilaktyczny program przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych,

- Krajowy Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV,
- „Wybierz życie – pierwszy krok” – program poświęcony profilaktyce zakażeń wirusem HPV,
- „Czyste powietrze wokół nas” – Wojewódzki Program Przedszkolnej Edukacji Antytytoniowej,
- „Bieg po zdrowie” - Program Antytytoniowej Edukacji Zdrowotnej,
- „Mamo, tato – co Wy na to ?” – wojewódzki program edukacyjny,
- program profilaktyki czerniaka pt: „Znamię! Znam je?”,
- wojewódzki projekt edukacyjny dot. profilaktyki raka piersi pt: „Co kryją Twoje piersi?”,
- wojewódzki projekt edukacyjny „Mały kleszcz – duży problem?”,
- wojewódzki projekt edukacyjny „Mam zdrowe zęby”,
- wojewódzki projekt edukacyjny „Talerz zdrowego żywienia”.

Realizowane Programy

Program „Trzymaj formę!”

TRZYMAJ FORMĘ! to inicjatywa propagująca zdrowy styl życia o unikalnym dwukierunkowym podejściu: promującym zbilansowane odżywianie połączone z regularną aktywnością fizyczną.

W roku szkolnym 2023/2024 w programie wzięło udział 16 szkół podstawowych z Leszna i powiatu leszczyńskiego, tj. 1639 uczniów. Przeprowadzono 6 wizytacji.

Do wojewódzkiego etapu konkursu z naszego regionu zakwalifikowało się 2 uczniów ze Szkoły Podstawowej w Krzycku Wielkim.

26.04.2024-Etap powiatowy Konkursu wiedzy o zdrowym stylu życia "Trzymaj Formę!"

Program „Skąd się biorą produkty ekologiczne?”

Program skierowany do dzieci w wieku 5-6 lat, uczęszczających do przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych. Głównym jego celem jest wzrost poziomu wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych i higienicznych od najmłodszych lat.

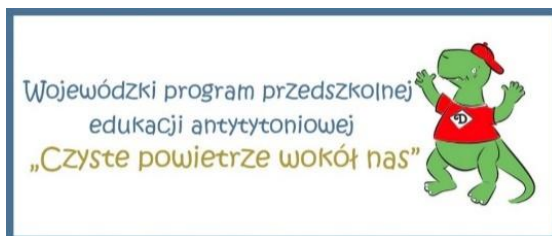
W programie udział wzięło 1655 dzieci i ich rodziców.

W ramach tej inicjatywy odbył się konkurs pod tytułem „EKO jest lepsze!”.

Jego celem było **grupowe przygotowanie pracy plastycznej na temat produktów ekologicznych i promowania zdrowego stylu życia.**

Program przedszkolnej edukacji antytytoniowej „Czyste powietrze wokół nas”

Program miał na celu wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy. Udział w nim wzięło 745 dzieci i 527 rodziców, przeprowadzono 8 wizytacji.

Wojewódzki program edukacyjny „Mamo, Tato – co Wy na to?”

W roku 2024 dzieci w wieku przedszkolnym (5-6 latnie), ich rodzice i opiekunowie wzięli udział w wojewódzkim programie edukacyjnym „**Mamo, Tato – co Wy na to?**”. Celem było zwrócenie uwagi rodziców i opiekunów dzieci na specyfikę ich rozwoju, istotę zmian fizycznych i psychicznych, których doświadczają, ze szczególnym naciskiem na ich potrzeby, słabości i kryzysy. W programie oraz w konkursie wzięły udział 44 placówki przedszkolne – 2915 dzieci i rodziców. Przeprowadzono 12 wizytacji realizacji programu.

Wręczenie nagród laureatom konkursu:

Program antytytoniowej edukacji zdrowotnej „Bieg po zdrowie”

W roku szkolnym 2023/2024 program edukacyjny „Bieg po zdrowie” skierowany był do uczniów klas IV szkół podstawowych. Zajęcia realizowane były za pomocą bardzo

zróżnicowanych metod aktywizujących, które dostosowano do wieku odbiorców. Uczestniczyło w nich 228 dzieci oraz 287 rodziców, przeprowadzono 5 wizytacji.

Program profilaktyki raka szyjki macicy „Wybierz życie – pierwszy krok”

W październiku 2015 roku rozpoczęto realizację programu edukacyjnego "Wybierz życie - pierwszy krok". Został zainicjowany przez Fundację MSD dla Zdrowia Kobiet w celu podniesienia poziomu wiedzy na temat zagrożeń związanych z zakażeniami wirusem HPV i profilaktyki raka szyjki macicy. W programie w roku szkolnym 2023/2024 wzięło udział 9 szkół ponadpodstawowych, 3183 uczniów, przeprowadzono 5 wizytacji.

Program edukacyjny „ARS, czyli jak dbać o miłość?”

Celem jest ograniczenie niekorzystnych następstw zdrowotnych, prokreacyjnych i społecznych, związanych z używaniem i nadużywaniem substancji psychoaktywnych. Działania skierowane były do młodzieży w wieku 15-19 lat oraz ich rodziców i nauczycieli. W Lesznie, w roku szkolnym 2023/2024 uczestniczyło w nim 447 osób.

Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS – w tym Bezpieczne Walentynki, Konkurs „Nie daj szansy AIDS”, Światowy Dzień AIDS, szkolenie MLZ – kontra HIV.

W 2024 r. zadania wynikające z edukacji nt. HIV/AIDS realizowano między innymi poprzez :

- Kampanię **#mójpierwszyraz**

Chcecie mieć swój pierwszy raz za sobą? Przed podjęciem decyzji o wspólnym seksie, **zróbcie RAZEM test w kierunku HIV!**

- Szkolenie **Młodzieżowych Liderów Zdrowia kontra HIV** w Zespole Szkół Ekonomicznych w Lesznie

- Akcję **„Bezpieczne Walentynki”** – stoisko informacyjno-edukacyjne w Akademii Nauk Stosowanych w Lesznie oraz zajęcia edukacyjne w Klubie Seniora w Święciechowie,

Bezpieczne
Walentynki
2024

- **Konkurs dla młodzieży szkół ponadpodstawowych pt. „Nie daj szansy AIDS”** - 2024 r. odbyła się XXII edycja wojewódzkiego konkursu pod hasłem „Nie daj szansy AIDS”. Celem było uświadomienie, że ryzyko zakażenia HIV i chorobami przenoszonymi drogą płciową może dotyczyć każdego człowieka, a wiedza jest istotnym elementem w ich profilaktyce. Laureatką konkursu została uczennica I Liceum Ogólnokształcącego w Lesznie. Współorganizatorami konkursu było Starostwo Powiatowe oraz Urząd Miasta Leszna.

Program profilaktyki czerniaka „Znamie! Znam je?”

Celem programu było budowanie wśród młodzieży świadomości na temat zagrożeń wynikających z zachorowalności na czerniaka oraz edukacja na temat profilaktyki i wczesnego wykrywania tego nowotworu. Program był realizowany w 14 szkołach ponadpodstawowych miasta Leszna i powiatu leszczyńskiego, wzięło w nim udział 3578 uczniów.

Profilaktyka palenia tytoniu

Uczniów V klas szkół podstawowych jak co roku zaprosiliśmy do udziału w konkursie "Palić, nie palić - oto jest pytanie?", a uczniów klas VII i VIII w projekcie "Młodzieżowych Liderów Zdrowia - kontra tytoń". Etap powiatowy konkursu zorganizowaliśmy wspólnie z Urzędem Miasta Leszna oraz ze Starostwem Powiatowym.

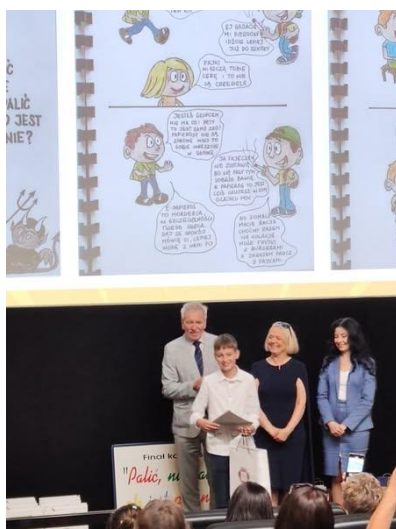

POWIATOWA STACJA
SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNA
WŁOSZYŃNE

Wręczenie nagród laureatom powiatowego
etapu konkursu "Palić, nie palić-oto jest
pytanie?"

Laureat I miejsca naszego etapu powiatowego otrzymał wyróżnienie w etapie wojewódzkim. Uroczyste podsumowanie konkursu odbyło się w Centrum Kultury Zamek w Poznaniu.

Wojewódzki projekt edukacyjny pt. „Mały kleszcz – duży problem”

Celem projektu „Mały kleszcz – duży problem”, realizowanego od 2018 roku, jest wzrost poziomu wiedzy na temat kleszczy, związanych nimi zagrożeń oraz profilaktyki chorób odkleszczowych. Pracownicy pionu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia

przeprowadzili liczne szkolenia i pogadanki skierowane głównie do seniorów, opiekunów dzieci i młodzieży w trakcie wypoczynku letniego oraz koordynatorów edukacji zdrowotnej i pielęgniarek środowiska szkolnego.

Wojewódzki projekt edukacyjny dot. profilaktyki raka piersi „Co kryją Twoje piersi?”

Rak piersi to nowotwór złośliwy, którego symptomy kobieta może zaobserwować sama (m.in. podczas samodzielnego badania piersi).

15 października obchodzony jest **Europejski Dzień Walki z Rakiem Piersi**. Jego celem jest przypominanie o istotnym wpływie stylu życia na zdrowie piersi, możliwościach zapobiegania zachorowaniom oraz o roli wczesnego wykrywania w procesie leczenia raka piersi. W szkołach ponadpodstawowych przeprowadzane były zajęcia edukacyjne nt. profilaktyki raka piersi z pokazem i nauką samobadania piersi na modelu piersi.

15 października
Szkolenie w ramach projektu „Co kryją Twoje piersi?”

Wojewódzki projekt edukacyjny „Mam zdrowe zęby!”

Celem projektu jest budowanie właściwych nawyków i popularyzacja zasad poprawnej higieny jamy ustnej wśród dzieci w wieku wczesnoszkolnym poprzez:

- zwiększenie świadomości dzieci, dotyczącej konieczności codziennej, systematycznej dbałości o zdrowie jamy ustnej i zębów;
- utrwalenie wiedzy na temat podstawowych zasad profilaktyki próchnicy;
- kształtowanie prawidłowych nawyków i umiejętności wśród dzieci dotyczących właściwej higieny jamy ustnej.

W mieście Lesznie i powiecie leszczyńskim projektem objęto 10 placówek, przeprowadzono zajęcia edukacyjne dla 388 dzieci.

W okresie wrzesień-listopad 2024 roku odbył się konkurs plastyczny dla uczniów klas I-III szkół podstawowych. Zadanie konkursowe polegało na wykonaniu pracy plastycznej w formacie A4 „**Mój zębowy niezbędnik**”.

Wojewódzki projekt edukacyjny „Talerz zdrowego żywienia

Celem było kształtowanie właściwych nawyków żywieniowych i popularyzacja zasad prawidłowego bilansowania posiłków.

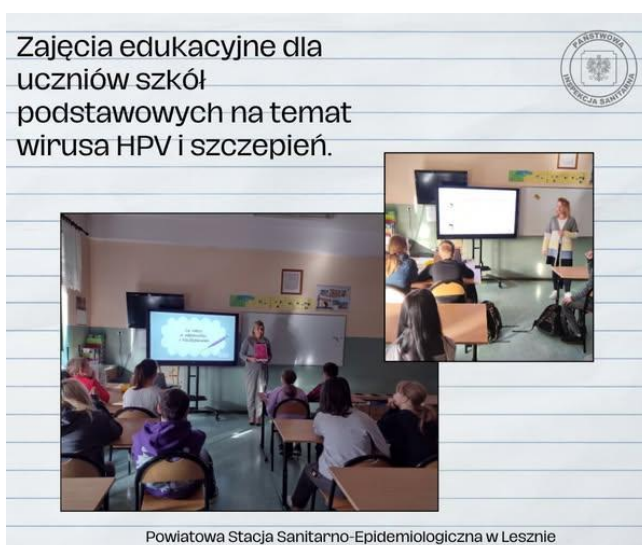
Adresatami projektu były dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym (klasy I-III szkół podstawowych). W zajęciach edukacyjnych uczestniczyło 732 dzieci.

Europejski Tydzień Szczepień „Zaszczep w sobie chęć szczepienia”. Promocja szczepień ochronnych – HPV.

HPV (Human Papilloma Virus) to nazwa ludzkiego wirusa brodawczaka. HPV odpowiada za zachorowania na raka szyjki macicy, a także inne choroby nowotworowe. Przed zakażeniem HPV może uchronić szczepionka. Program realizuje 14 szkół z miasta Leszna i powiatu leszczyńskiego. Informacja o programie dotarła do 2054 osób.

Promocja zdrowego stylu życia, aktywności fizycznej i prawidłowego odżywiania
Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lesznie wspólnie z Wielkopolskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym oraz Europejskim Urzędem ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) prowadziły wspólnie w 2024 roku IV edycję kampanii informacyjnej „**Wybieraj Bezpieczną Żywność**” #EUChooseSafeFood. Celem tej kampanii jest zwiększenie wiedzy społeczeństwa na temat roli nauki w zapewnieniu bezpieczeństwa żywności oraz zachęcenie obywateli do dokonywania świadomych wyborów żywieniowych.

Zajęcia odbyły się wśród studentów **TEB Edukacja w Lesznie** oraz w **Zespole Szkół we Włoszakowicach**.

Światowy Dzień Zdrowia

7 kwietnia corocznie obchodzony jest **Światowy Dzień Zdrowia**. Akcje informacyjne i prelekcje z tej okazji odbyły się w I i II Liceum Ogólnokształcącym w Lesznie.

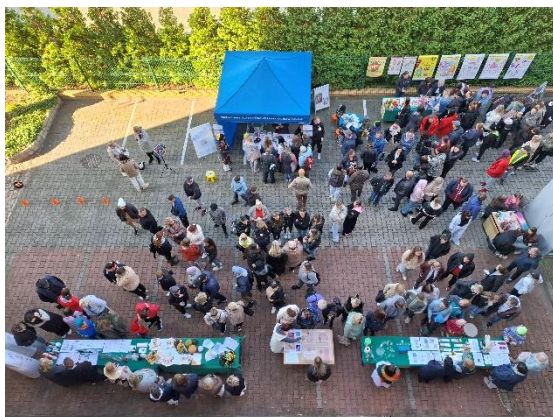

Bezpieczeństwo dzieci podczas wypoczynku letniego i zimowego

Podczas letniego i zimowego wypoczynku odbywały się zajęcia edukacyjne dla dzieci i młodzieży spędzającej czas w naszej okolicy. Zajęcia dotyczyły bezpieczeństwa, unikania nałogów, niepodjmowania ryzykownych zachowań narażających na choroby zakaźne, racjonalnego odżywiania, higieny osobistej i zdrowego stylu życia.

Drzwi Otwarte w PSSE w Lesznie

Podczas wydarzenia zorganizowano stoiska prozdrowotne promujące zdrowy styl życia - wolny od nałogów, zdrową dietę, aktywność fizyczną, profilaktykę chorób zakaźnych, promocję higieny jamy ustnej i wiele innych zagadnień prozdrowotnych.

Działalność Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego polega na wydawaniu opinii sanitarnych i uzgodnień dotyczących planowania przestrzennego - strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, warunków zabudowy i zagospodarowania terenu inwestycji, projektowania inwestycji (obiektów), oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko, a także zajmowania stanowiska na etapie realizacji inwestycji oraz wydawania opinii po ukończeniu inwestycji – przed rozpoczęciem użytkowania obiektów.

Ww. opinie wydawane były na wniosek inwestora lub organu administracji publicznej: prezydenta, burmistrza lub wójta.

7. Działalność opiniodawcza Państwowej Inspekcji Sanitarnej

Opiniując projekty dokumentów w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko oraz uzgadniając warunki zabudowy i zagospodarowania terenu, mając na uwadze szeroko rozumianą ochronę zdrowia publicznego, zwracano uwagę w szczególności na zapisy dotyczące: ustaleń w zakresie kształtowania ładu przestrzennego, zasad ochrony środowiska i ochrony ludzi przed nadmiernym hałasem i zanieczyszczeniem powietrza, gospodarki odpadami, zasad uzbrojenia terenów w infrastrukturę techniczną, w szczególności w zakresie zapewnienia prawidłowej gospodarki wodno-ściekowej. Uzgodnienia warunków zabudowy i zagospodarowania terenu w drodze postanowienia dotyczyły obiektów: usługowych, handlowych, magazynowych, mieszkalnych, budowli rolniczych, budynków inwentarskich, infrastruktury technicznej oraz elektrowni fotowoltaicznej.

Opiniując w sprawach dotyczących ocen oddziaływania przedsięwzięć na środowisko w ramach prowadzonych postępowań przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zwracano uwagę na przewidywane oddziaływanie planowanych inwestycji na środowisko: gruntowo-wodne, klimat akustyczny, poziom zanieczyszczeń w powietrzu, gospodarkę odpadami oraz inne w zależności od rodzaju przedsięwzięć, a także podjęte działania dążące do zapobiegania lub ograniczania potencjalnych negatywnych oddziaływań na środowisko. Opinie w sprawach dotyczących ocen oddziaływania przedsięwzięć na środowisko dotyczyły m.in. inwestycji w zakresie: farm fotowoltaicznych, magazynów energii, hodowli zwierząt, lokalnej oczyszczalni ścieków, gospodarki odpadami, kanalizacji, dróg, budowy budynków produkcyjno-magazynowych, mieszkalnych, biogazowni.

Uzgadniając dokumentacje projektowe brano pod uwagę: układ funkcjonalny budynku/lokalu, wymogi dla pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi, m.in. w zakresie właściwego oświetlenia, wysokości, wentylacji, zapewnienia odpowiednich pomieszczeń higieniczno-sanitarnych oraz zastosowanych rozwiązań technologicznych. Uzgodnienia dotyczyły projektów lokalu usługowego, stacji uzdatniania wody, szkoły oraz sali zabaw.

Opinie wydane w ramach uczestniczenia w oddawaniu obiektów do użytkowania (tzw. odbiory końcowe) poprzedzone były dokonaniem kontroli sanitarnej. Odebrane obiekty zrealizowane zostały na podstawie dokumentacji projektowej, uzgodnionej pod względem wymagań higieniczno-sanitarnych i w przeważającej większości spełniały wymogi higieniczno-sanitarne określone w obowiązujących przepisach. Były to m.in. obiekty spożywcze i gastronomiczne, obiekty przemysłowo-produkcyjne, obiekty usługowe i handlowe, obiekty służby zdrowia (prywatne gabinety stomatologiczne, pawilon terapii zajęciowej), obiekty oświaty i wychowania (w tym żłobki, przedszkola), hale sportowe, świetlice wiejskie.

Miasto Leszno:

W roku 2024 wydano **75** opinii i uzgodnień, które dotyczyły postępowań w zakresie:

I. *strategicznej oceny oddziaływania na środowisko* - w łącznej ilości **8**, w tym:

1. uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko - 6, w tym:
 - dla planu ogólnego gminy – 1,
 - dla miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy – 5;
2. opiniowanie projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy wraz z prognozą oddziaływania na środowisko w ilości – 2

oraz *wniosków na etapie zawiadomienia* do planu ogólnego oraz miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w łącznej ilości – **6**;

II. *oceny oddziaływania na środowisko* – w łącznej ilości **5**, w tym:

1. opinia co do obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko w łącznej ilości – 4, w tym:
 - opinia o braku obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko – 3,
 - opinia o obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko i zakresie raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko – 1;
2. opinia w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia mogącego zawsze znacząco oddziaływać na środowisko przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach – 1;

III. *uzgadniania dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych* na wniosek inwestora w ilości – **2**;

IV. *uczestniczenia w oddawaniu obiektów do użytkowania - odbiory końcowe obiektów* – opinie wydane na wniosek inwestora w łącznej ilości – **52**;

V. *uzgadniania warunków zabudowy i zagospodarowania terenu dla projektowanych inwestycji pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych* w łącznej ilości – **2**,

w tym:

- uzgadnianie decyzji o warunkach zabudowy – 1,
- uzgadnianie decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego – 1.

Tabela: „Zestawienie z działalności Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lesznie w latach 2023-2024”

Rodzaj zajętych stanowisk	2024	2023	spadek/wzrost 2024:2023 %
I. opinie i uzgodnienia w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko	8	6	wzrost o 33%
II. opinie w ramach oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko	5	3	wzrost o 66%
III. uzgodnienia dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych na wniosek inwestora	2	3	spadek o 33%
IV. uczestniczenie w oddawaniu obiektów do użytkowania	52	58	spadek o 10%
V. uzgodnienia warunków zabudowy i zagospodarowania terenu dla projektowanych inwestycji pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych	2	1	wzrost o 100%

W stosunku do roku poprzedniego zanotowano wzrost liczby wydawanych opinii i uzgodnień dotyczących strategicznej oceny oddziaływania na środowisko oraz ocen oddziaływania przedsięwzięć na środowisko

Zaobserwowano spadek ilości zajmowanych stanowisk dotyczących wydawania opinii po ukończeniu inwestycji – przed rozpoczęciem użytkowania obiektów.

Powiat leszczyński:

W roku 2024 wydano **303** opinii i uzgodnień, które dotyczyły postępowań w zakresie:

- I. *strategicznej oceny oddziaływania na środowisko* - w łącznej ilości **25**, w tym:
 1. uzgodnienie dotyczące odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy w ilości – 2;
 2. uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko w ilości – 11, w tym:
 - dla planu ogólnego gminy – 5,
 - dla miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy – 6;

3. opiniowanie projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy wraz z prognozą oddziaływania na środowisko w ilości - 12
oraz wniosków na etapie zawiadomienia do planu ogólnego oraz miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w łącznej ilości – **12**;
- II. *oceny oddziaływania na środowisko* – w łącznej ilości **83**, w tym:
2. opinia co do obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko w łącznej ilości – 75, w tym:
- opinia o braku obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko w ilości – 66
 - opinia o obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko i zakresie raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko w ilości - 9
3. opinia w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach w łącznej ilości – 8, w tym:
- dla przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko – 6
 - dla przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko – 2
- III. *uzgadniania dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych* na wniosek inwestora w ilości – **2**;
- IV. *uczestniczenia w oddawaniu obiektów do użytkowania - odbiory końcowe obiektów* – opinie wydane na wniosek inwestora w łącznej ilości – **42**;
- V. *uzgadniania warunków zabudowy i zagospodarowania terenu dla projektowanych inwestycji pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych* w łącznej ilości – **139**,
w tym:
- uzgadnianie decyzji o warunkach zabudowy – 119,
 - uzgadnianie decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego – 20.

Tabela: „Zestawienie z działalności Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lesznie w latach 2023-2024”

Rodzaj zajętych stanowisk		2024	2023	spadek/wzrost 2024:2023 %
I.	opinie i uzgodnienia w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko	25	33	spadek o 24%
II.	opinie w ramach oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko	83	82	wzrost o 1%

III. uzgadnianie dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych na wniosek inwestora	2	3	spadek o 33%
IV. uczestniczenie w oddawaniu obiektów do użytkowania	42	65	spadek o 35%
V. uzgadnianie warunków zabudowy i zagospodarowania terenu dla projektowanych inwestycji pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych	139	7	wzrost o 1886%

W stosunku do roku poprzedniego zanotowano spadek liczby wydawanych opinii i uzgodnień w sprawach dotyczących strategicznej oceny oddziaływania na środowisko oraz wydawanych opinii po ukończeniu inwestycji – przed rozpoczęciem użytkowania obiektów.

W sprawach dotyczących ocen oddziaływania przedsięwzięć na środowisko ilość wydanych opinii nieznacznie wzrosła.

Zaobserwowano znaczący wzrost w liczbie zajmowanych stanowisk dotyczących uzgadniania warunków zabudowy i zagospodarowania terenu dla projektowanych inwestycji pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych.

8. Informacja dotycząca badań wykonywanych w Oddziale Laboratoryjnym

Oddział Laboratoryjny Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lesznie przeprowadza badania laboratoryjne materiału biologicznego, wody i żywności z terenu objętego nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lesznie, to jest z miasta Leszna i powiatu leszczyńskiego oraz z innych powiatów województwa wielkopolskiego.

W skład Oddziału Laboratoryjnego wchodzi następujące laboratoria:

- Laboratorium Mikrobiologii i Parazytologii,
- Laboratorium Badań Żywności,
- Laboratorium Badań Wody.

W wymienionych laboratoriach zbadano w 2024 r. ogółem 23 854 próbek, w tym:

- w Laboratorium Mikrobiologii i Parazytologii zbadano w ramach nadzoru 1 639 próbek, a w ramach zleceń 18 948 próbek materiału biologicznego. Badane były próbki kału w kierunku obecności pałeczek schorzeń jelitowych, będących najczęściej przyczyną zachorowań i zatruc pokarmowych. Stwierdzono obecność pałeczek Salmonella w 146 próbkach. W Laboratorium Mikrobiologii i Parazytologii prowadzone były badania materiału biologicznego, najczęściej kału, pochodzącego od osób chorych w wyniku zatruc lub zakażeń pokarmowych oraz osób zamierzających podjąć pracę, przy wykonywaniu której istnieje możliwość przeniesienia zachorowania na inne

osoby. Ponadto w tym laboratorium wykonywane są badania parazytologiczne próbek kału w kierunku jaj pasożytów oraz badania skuteczności procesów sterylizacji;

- w Laboratorium Badań Żywności zbadało w ramach nadzoru 696 próbek oraz w ramach zleceń 163 próbek środków spożywczych pochodzących z importu, z produkcji krajowej oraz wyprodukowanych w krajach Unii Europejskiej. W tymże laboratorium prowadzi się badania żywności pod względem spełnienia przez środki spożywcze wymagań mikrobiologicznych określonych w Rozporządzeniu Komisji (WE) Nr 2073/2005 w sprawie kryteriów mikrobiologicznych dotyczących środków spożywczych. Każdorazowe stwierdzenie niezgodności w zakresie parametrów mikrobiologicznych stanowiło podstawę do przekazania stosownej informacji do zakładu produkcyjnego oraz terenowo właściwego powiatowego inspektora sanitarnego, sprawującego nadzór nad przedsiębiorstwem produkcyjnym. W 16 próbkach stwierdzono skażenie bakteriami chorobotwórczymi;

- w Laboratorium Badań Wody w zakresie parametrów fizykochemicznych, mikrobiologicznych i sensorycznych zbadano w ramach nadzoru 1 717 próbek oraz w ramach zleceń 691 próbek wody. Wykonywano badania próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, pochodzącej z wodociągów publicznych, lokalnych i sieci wodociągowych, wody przeznaczonej bezpośrednio dla konsumentów, zarówno naturalnej wody źródlanej, jak i naturalnych wód mineralnych, źródlanych i stołowych oferowanych do sprzedaży w opakowaniach jednostkowych, wody z pływalni, otwartych basenów, kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli, a także wody ze szpitalnych stacji dializ. Zakwestionowano jakość 822 próbek. W przypadkach stwierdzenia przekroczeń dopuszczalnych parametrów mikrobiologicznych, fizykochemicznych lub sensorycznych natychmiast były podejmowane działania mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa zdrowotnego ludności. Informacje o kwestionowanych wynikach badań próbek wody przekazywano instytucjom i organom odpowiedzialnym za bezpieczną dla zdrowia jakość wody (burmistrzom, wójtom, kierownikom wodociągów itp.). Informację tę przekazywano również właściwym terenowo powiatowym inspektorom sanitarnym.

W 2024 r. Polskie Centrum Akredytacji przeprowadziło w Laboratorium Powiatowej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Lesznie audit i po raz kolejny potwierdziło spełnienie przez tożysze laboratorium wymagań akredytacyjnych określonych w normie PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02 „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących”.